БУТУН ДУН'Е ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

УЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 246 (477)
14 ДЕКАБРЬ
ЧОРШАНБА
1955 ЙИЛ

БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

БУГУНГИ СОНДА:

Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчевнинг Ҳиндистонда бўлиши (1-нчи бет).

Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчев ҳузурида қабул маросими (1-нчи бет).

А. И. Микоян Лондон графлиги кенгаши делегациясини қабул қилди (1-нчи бет).

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг Ўзбекистон совет композиторларининг иккинчи с'ездига табриги (1-нчи бет).

ПАРТИЯ ТУРМУШИ: **А. Шермуҳамедов.** — Сабзавотчиликда прогрессив усулни кенг қўлланайлик (2-нчи бет).

Т. Нажмиддинов, М. Яҳ'ёев. — Аспирантура орқали илмий кадрлар тайёрлашга э'тиборни кучайтирайлик (2-нчи бет).

Пахтакор ўртоқлар! Областимиз бўйича давлатга пландан ташқари камида 15 минг тонна пахта топшириш юзасидан олган социалистик мажбуриятимизни ошириб бажариш учун курашайлик! (3-нчи бет).

СССР Олий Совети делегациясининг ГДРда бўлиши (4-нчи бет).

Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчевнинг Ҳиндистонда бўлиши тўғрисида Миср газеталарининг ёзганлари (4-нчи бет).

Ўзбекистон san'at усталари делегацияси Деҳлига жўнаб кетди (4-нчи бет).

ДЕПУТАТ—ХАЛҚ ХИЗМАТКОРИ

Депутат — халқ хизматкори. Чунки, у халқ томонидан сайланган бўлиб, меҳнаткашлар наказини бажаради. Давлат ҳокимиятининг олий ва маҳаллий органларига депутат қилиб сайланган халқ вакиллари ўзларининг буюк ва шарафли бурчларини садоқат блан бажариб, халқ ишончини, наказини оқламоқдалар. Улар саноат корхоналарида, колхоз ва совхозларда, илмий ва маданий муассасаларда, давлат аппаратида партия ва ҳукуматимиз кўрсатмаларини бажармоқдалар, ўзларининг депутатлик бурчларини садоқат блан адо этмоқдалар.

Партия ва ҳукуматимиз социалистик экономикамиз асосларининг асоси бўлган оғир индустрияни устун даражада ривожлантириш блан халқ хўжалигимизнинг барча тармоқларини кескин равишда юксалтириш, халқ моддий ва маданий фаровонлигини ошириш, Ватанимиз мудофаа қудратини тинмай мустаҳкамлаш вазифаларини кўрсатиб бердилар.

Ҳозирги кунларда партия ва ҳукуматимиз томонидан коммунизм қурилишининг гигант амалий вазифалари илгари сурилаётган бир вақтда депутатларимиз олдида жуда катта ва шарафли вазифалар туради. Бу гигант вазифалар ишлабчиқаришнинг ҳарбир участкасида ишлаётган ёки раҳбарлик қилаётган депутатдан янада қунт блан ишлашни, хўжалик ва маданий қурилишимизга ишнинг кўзини билиб, малакали раҳбарлик қилишни, омма блан алоқани янада мустаҳкамлашни, халқ оммасининг ижодий кучларини улуғ вазифаларга сафарбар этабилишни талаб қилади.

Депутат ишлабчиқаришнинг қайси участкасида ишлаётган ёки раҳбарлик қилаётган бўлмасин КПСС Марказий Комитети Пленумларининг тарихий қарорларини амалга ошириш учун, саноатда, қишлоқ хўжалигида ишлабчиқариш планларининг ошириб бажарилишини та'минлаш учун актив курашчи бўлиши керак.

Депутат ўз қишлоғи, райони ва шаҳарининг сиёсий ва маданий ҳаёти блан қизиқиши, аҳолининг моддий ва маданий эҳтиёжлари тўғрисида жонкуярлик қилиши зарур. Уй-жой қурилиши, соғлиқни сақлаш ишлари, йўл қурилиши, кўчаларнинг озодалиги, маданий-оқартув ишлари ва бошқа халқ моддий ва маиший аҳволига доир ишлар депутатнинг диққат марказида бўлиши керак. Депутат ўз сайловчиларининг эҳтиёжларини ўрганиш блан, уларнинг талаб ва таклифларини қишлоқ, район ва шаҳар Советининг ижроия комитетларига, сессиясига етказиши, камчилик ва хатоларни ўз вақтида бартараф қилишга эришиши керак. Бунинг учун депутатлар ўз сайловчилари блан тез-тез учрашиб туришлари зарур.

Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати, хизмат кўрсатган фан арбоби профессор С. А. Молчанов ўз сайловчилари блан систематик равишда алоқада бўлади. У, сайловчилар блан учрашган вақтида уларнинг талаб ва эҳтиёжларини ўрганади, сўнгра уларнинг ана шу талаблари ва эҳтиёжларини қондириш тўғрисида амалий тадбирлар кўради. Яқинда ўртоқ Молчанов ўз сайловчилари блан учрашди. У, ўз сайловчиларига республика Олий Советининг ишлари ҳақида, ўзининг депутатлик фаолияти ҳақида сўзлаб берди. Сайловчилар ҳам ўз навбатида депутат ўртоқ Молчановга талаб ва эҳтиёжларини, Советлар ишини янада яхшилашга қаратилган таклифларини айтдилар.

Депутатларнинг сайловчилар блан учрашуви советларнинг хўжалик-ташкилий ва маданий-тарбиявий ишларини ҳартарафлама яхшилаш, советлар ишидаги камчиликларни ўз вақтида тугатиш имкониятини беради. Шуни унутмаслик керакки, депутатларнинг сайловчилар блан учрашуви вақтида сайловчилар советларнинг ишидаги камчиликларни кўрсатиб бериш блан бирга, айрим фаолиятсиз раҳбарларни, манманликка берилиб кетган бюрократларни фош қиладилар, ўзларининг талаб ва эҳтиёжларини айтадилар.

Депутатларнинг ўз сайловчилари блан учрашуви депутатларнинг меҳнаткашлар блан алоқасини мустаҳкамлаш блан бирга, халқнинг давлатни идора этиш ишларига тобора кўпроқ жалб этилишини та'минлайди. Бу блан ишчилар, колхозчи деҳқонлар, меҳнаткаш интеллигенция давлатни идора этиш сан'атини ўрганадилар.

Меҳнаткашларнинг ариза ва хатларига сезгирлик блан қулоқ солиш, уларнинг талаб ва эҳтиёжларини амалий жиҳатдан қондириш тўғрисида ғамхўрлик қилиш— депутатнинг шарафли ва виждоний бурчидир.

Ба'зибир депутатлар меҳнаткаш халқ оммасининг талаб ва эҳтиёжларини ўрганмайдилар, уни қондириш тўғрисида қайғирмайдилар. Улар халқ хизматкори деган шарафли номга нолойиқ иш тутадилар. Шундай фактлар ҳам рўй бермоқдаки, хўжалик ва маданий қурилишнинг айрим участкаларига раҳбарлик қилаётган ба'зибир депутатлар меҳнаткашларнинг хат ва аризаларига э'тиборсизлик блан, бюрократларча муносабатда бўлмоқдалар. Бундай депутатлар ва'далар беришни, оғиз блан «иш битиришни» яхши биладилару, лекин амалий ишга келганда, аризачининг талабини қондиришга келганда бу тўғрида заррача бўлса ҳам ўйлаб кўрмайдилар. Марказий район ремонт-қурилиш конторасининг бошлиғи, район советининг депутати ўртоқ Широков ана шундай раҳбарлардандир. У, район меҳнаткашларининг талаб ва эҳтиёжлари блан ҳисоблашмайди, уй-жойларини ремонт қилдиришни талаб қилиб келган гражданларга нисбатан қўпол, бюрократларча муносабатда бўлади. Ўртоқ Широков ўзини ҳамиша юқори тутади. У, мағрурланиш кайфиятларига берилиб кетган. Марказий район партия конференциясида сўзга чиққан делегатлар ўртоқ Широковнинг бундай хулқ-атворини тўғри танқид қилдилар.

Депутат ўзига юкланган юксак вазифалар даражасида бўлиш учун меҳнаткаш халқ оммасининг эҳтиёжлари блан ҳисоблашиши, уларнинг ариза ва хатларига сезгирлик блан қулоқ солиши керак. Шуни унутмаслик керакки, ҳарбир хатнинг, ҳарбир аризанинг тагига жонли кишилар қўл қўядилар, ҳарбир хат ва аризада жонли кишиларнинг шахсий эҳтиёжлари блан бирга, уларнинг давлат аппарати ишларини яхшилашга, хўжалик ва маданий қурилиш ишидаги камчиликларни тугатишга қаратилган таклифлари бўлади.

Депутат — халқ хизматкори деган шарафли номни ҳамиша покиза сақлаш учун халқ блан мустаҳкам алоқада бўлиши, халқни севиши, халқ блан ҳамнафас бўлиши керак. Улар қийинчиликлар олдида ваҳимага тушмасликлари, хўжалик ва маданий қурилишнинг энг мураккаб масалаларини ҳам чидам блан, донишмандлик блан ҳал этишлари керак. Халқ ўз депутатларидан ростгўй ва софдил бўлишни, коммунизм улуғ иши учун садоқат блан ишлашни талаб қилади.

И. В. Сталин 1937 йил 11 декабрьда Москва шаҳар Сталин сайлов округи сайловчиларининг сайловолди йиғилишида сўзлаган нутқида депутат қандай бўлиши керак деган масалага тўхталиб, Улуғ Ленин образини намуна қилиб кўрсатган эди. Ҳарбир депутат ўз вазифаларида Ленин каби сиёсий арбоб бўлиб қолсинлар, Ленин каби равшан ва аниқ фикрли арбоб бўлсинлар, жангда худди Ленин каби қўрқмайдиган ва халқ душманларига шафқатсиз бўлсинлар, қийин масалаларни ҳал этганда Ленин сингари донишманд ва сабрли бўлсинлар, Ленин каби ростгўй ва софдил бўлсинлар. Ленин халқни қандай севган бўлса, улар ҳам халқни худди шундай севадиган бўлсинлар. Депутатлар ўз фаолиятларида ана шу кўрсатмага амал қилишлари, устозимиз ва йўлбошчимиз гениал Лениннинг ўлмас образини ҳамиша эсда тутишлари керак.

Депутат халқ ишончини оқлаш учун, ўз вазифасига лойиқ бўлиши, ҳаётдан орқада қолмаслиги учун ўзининг марксча-ленинча онглилигини ошириш устида қунт блан ишлаши керак. У, ўзи ишлаётган корхона, муассаса ёки давлат аппаратининг ишини ҳартарафлама яхшилаш учун социалистик саноат ва қишлоқ хўжалик экономикасини қунт блан эгаллаши, совет қурилиши асосларини, давлат аппаратини бошқариш сан'атини ўрганиши зарур.

Хўжалик ва маданий қурилишнинг партия ва ҳукуматимиз томонидан қўйилаётган юксак вазифалари даражасида бўлиш, халқ оммаси ижодий ишларига раҳбарликни ҳаёт блан, коммунизм қурилиши вазифалари блан боғлаб олиб бориш — депутатнинг муқаддас бурчидир.

Партиямизнинг шонли XX с'езди шарафига социалистик мусобақани янада кучайтириб юбориш, ишчилар, колхозчилар ва барча меҳнаткашларнинг коммунистик жамият қуришга бўлган буюк ижодий кучларини гигант ишларга сафарбар этабилиш — депутатнинг вазифасидир. Шундагина ҳарбир депутат халқ хизматкори деган шарафли номни оқлаган бўлади.

Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчевнинг Ҳиндистонда бўлиши

ДЕҲЛИ, 12 декабрь. (ТАСС). Бугун эрталаб Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчев машиналарга тушиб Деҳлидан Сонепат шаҳри районига бордилар. Ҳиндистон ҳукумати томонидан ҳинд қишлоқларининг «жамоа бўлиб ривожланиши программаси» амалга оширилаётган базаларнинг бири шу районда жойлашган.

Ҳиндистон 1952 йилда амалга оширишга киришган бу план Ҳиндистон қишлоғининг асрий қолоқлигини тугатишга ва Ҳиндистон деҳқонларининг турмуш даражасини оширишга мўлжалланган пландир. 1952 йилда бу планни мамлакатнинг 16 миллион киши яшайдиган 25 мингдан кўпроқ қишлоқни ўз ичига олган 55 районида бажаришга киришишга қарор қилинган эди. Ҳозирги вақтда жамоа бўлиб ривожланиш программаси ҳаммаси бўлиб 30 миллиондан кўпроқ деҳқонлар яшайдиган районларни ўз ичига олди. 1953 йилдан бери бу программа «миллий ривожланишга кўмаклашиш» деб аталучи соддалаштирилган программа блан тўлдирилди. Ҳар иккала программа биргаликда 68 миллиондан кўпроқ аҳоли яшайдиган 100 мингдан кўпроқ қишлоқни ўз ичига олади. (Ҳиндистоннинг қишлоқ аҳолиси 310 миллион киши ҳисобланади). Иккинчи бешйиллик планнинг мўлжалларига кўра, бу иккала программа беш йил мобайнида Ҳиндистондаги бутун қишлоқ аҳолисини ўз ичига олиши лозим.

Ҳиндистон ҳукумати жамоа бўлиб ривожланиш планини Ҳиндистон қишлоқларини қайта қуришнинг муҳим воситаси деб ҳисоблаб, бу планга катта аҳамият бермоқда. Бу план қўриқ ва бўш ётган ерларни ўзлаштириш ирригация, қишлоқ хўжалигини (экинчиликни ҳам, чорвачиликни ҳам) бошқариш методларини яхшилаш тадбирларини, шунингдек транспортни, соғлиқни сақлаш ва маорифни ривожлантириш тадбирларини ўз ичига олади.

Ҳар иккала программани бажариш натижасида бўш ётган 240 минг гектарга яқин ер ўзлаштирилди, 520 минг гектар ер суғорилди, 10 мингта мактаб, 33 минг километр йўл қурилди, 53 мингта қудуқ қазилди ва ремонт қилинди, 22 мингта кооператив бирлашмалари ташкил этилди. Ҳукумат шу программаларни бажаришда аҳолининг актив қатнашувига катта аҳамият бермоқда. Шу йил июнь ойига қадар ҳукумат қишлоқларни ривожлантиришга 250 миллион рупиядан кўпроқ пул сарфлади. Аҳоли эса бу ишга 152 миллион рупия пул сарфлади.

Деҳлидан 56 километр шимолдаги Сонепат райони мамлакатнинг 1952 йилда жамоа бўлиб ривожланиш программаси бажарилабошланган дастлабки 55 районининг биридир. Бу районда ҳаммаси бўлиб 300 минг киши яшайдиган 265 қишлоқ бор. Бу районда ирригация, қудуқлар қуриш, шу зонадаги асосий экинларни — буғдой ва шакар қамиш етиштиришни яхшилаш, шунингдек чорвачилик методларини яхшилаш соҳасида анчагина ишлар қилинди. Районда 44 та бошланғич ва ўрта мактаб қурилди, катта ёшдагиларни ўқитадиган 178 та марказ ташкил қилинди, 430 километрдан кўпроқ йўл қурилди, деҳқонларга медицина хизмати кўрсатишни яхшилаш, ҳунармандчилик саноатини ривожлантириш ва аҳолининг маданий савиясини ошириш тадбирлари кўрилди. Ҳукумат Сонепат районида бу ишларга ҳаммаси бўлиб 2 миллион 820 минг рупия пул сарфлади. Аҳолининг ўзи бу ишларга 2 миллион 950 минг рупия пул сарфлади.

Совет меҳмонлари Деҳлидан Сонепатта етгунча уларни йўлда атрофдаги қишлоқларнинг аҳолиси кутиб олиб, қизғин табриклади. Қадимий Сонепат шаҳри Панжоб штати территориясига жойлашган. Шаҳардан чиқиш бланоқ жамоа бўлиб ривожланиш программаси бажарилаётган район бошланади. Меҳмонлар тушган машиналар ўтиб бораётган қишлоқларнинг ҳамма аҳолиси уларни йўлларда кутиб турмоқда эди. Булганин ва Хрушчев ўртоқлар Бхатгаон қишлоғида тўхтадилар. Бу ерда уларни Панжоб штатининг бош министри Б. Сачар, Панжоб штатини ривожлантириш министри П. Сингх Кайрон ва жамоа бўлиб ривожланиш программасининг бош администратори С. К. Дей кутиб олдилар.

Бош министр Б. Сачар ва бошқа расмий шахслар жамоа бўлиб ривожланиш программаси ма'муриятининг маҳаллий арбобларини — «Панчията» (шу программа амалга оширилаётган кўпгина қишлоқларда ташкил этилган қишлоқ кенгаши) а'золарини меҳмонларга таништириб, сўнгра Н. С. Хрушчев ва Н. А. Булганин блан бирликда қишлоқ кўчаларидан ўтдилар, уларга мактабларни, медицина муассасаларини, ҳунармандчилик мастерскойларини, ҳунармандчилик буюмлари виставкасини, шакар қамиш, буғдой ва бошқа экинларни экишнинг энг яхши методлари ва бу экинларни парвариш қилиш методлари намойиш қилиб кўрсатиладиган пайкалларни кўрсатдилар.

Бу кўрикнинг охирида шу районда етиштирилаётган иш ҳайвонлари ва сут берадиган ҳайвонларнинг намуналари: хўкизлар, Ҳиндистон зотидан бўлган букир сигирлар, буқалар, қўтослар қўйилган виставка кўрсатилди. Совет раҳбарлари беш минг аҳолиси бўлган қишлоқни айланиб юрган вақтда бу қишлоқ аҳолиси оппоқ қилиб бўялган, гул шодалари, Совет Иттифоқи ва Ҳиндистон байроқлари блан безатилган пахса уйлар олдида тўпланиб, уларни зўр хурсандчилик блан табрикладилар ва совет раҳбарларига гул шодалар тақдим қилди. Деҳқонлар меҳмонлар кетидан ғуж бўлиб юриб, «Ҳиндулар блан руслар — биродардирлар!» деб хитоб қилиб бордилар. Қишлоқнинг четидаги далада қурилган трибунада Панжоб деҳқонларидан бирнеча юз минг киши тўпланди. Панжоблиларнинг кураши ва Панжобда яшовчи сикх халқининг бошқа традицион гимнастика машқлари намойиш қилиб кўрсатилганидан кейин Н. С. Хрушчев деҳқонларни табриклаб нутқ сўзлади.

* * *

Ҳозир бўлган юз минглаб деҳқонлар совет раҳбарлари Деҳлига қайтиб кетаётганида уларни гулдурос қарсаклар ва табрик хитоблари блан кузатиб қолдилар.

Деҳлида Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчев ҳузурида қабул маросими

ДЕҲЛИ, 12 декабрь. (ТАСС). Бугун кечқурун СССР Министрлар Советининг Раиси Н. А. Булганин ва СССР Олий Совети Президиумининг а'зоси Н. С. Хрушчев Деҳлидаги Ҳайдаробод саройида қабул маросими ўтказдилар.

Қабул маросимида Ҳиндистон Республикасининг Президенти Ражендра Прасад, Бош Министр Жавоҳарлал Неру, Вице-Президент Сарвапалли Радхакришнан, Ҳиндистон ҳукуматининг министрлари, министрликларнинг раҳбар амалдорлари, армия, флот ва авиациянинг олий офицерлари, парламент а'золари, сиёсий арбоблар ва жамоат арбоблари, дипломатия корпусининг а'золари, Ҳиндистон ва четэл матбуотининг вакиллари, жам'и мингга яқин меҳмон ҳозир бўлди.

Қабул маросимида совет томонидан Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчевнинг Ҳиндистон сафаридаги ҳамма ҳамроҳлари ҳозир бўлдилар.

Ҳайдаробод саройи ва бу саройнинг боғи байрамдагидек чароғон эди.

Зиёфат вақтида Ҳиндистонда меҳмон бўлиб турган совет артистлари концерт қўйиб бердилар. Концертда артистлардан Чавдар, Сорокина, Багланова, Огнивцев, Маваева, Кургапкина, Фарманянц, Грибов, Башкиров, Калачова, Птицин ва Воронин қатнашдилар.

Наумова ва Ерохин пианино чалиб турдилар.

Концертдан кейин зиёфат берилди. Зиёфатнинг охирида Н. А. Булганин Ҳиндистон Республикасининг Президенти Ражендра Прасад соғлигига қадаҳ кўтарди. Президент Прасад бунга жавобан СССР Олий Совети Президиумининг Раиси К. Е. Ворошилов соғлигига қадаҳ кўтарди. Оркестр Ҳиндистон ва СССР Давлат гимнларини ижро этди.

Н. А. Булганин ва Жавоҳарлал Неру нутқ сўзладилар.

Н. А. Булганин ўз нутқида бундай деди: Президент жаноблари! Бош Министр жаноблари!

Азиз дўстлар! Ҳиндистонга қилган сафаримиз тугай деб қолди. Биз, сизнинг мамлакатингизда салкам уч ҳафта бўлдик ва сизнинг ҳукуматингиз томонидан ва Неру жаноблари томонидан илтифот блан бизга берилган имконият туфайли Ҳиндистоннинг кўпгина шаҳарлари ва районларида бўлдик, биз, кўпгина корхона ва қурилишларга, плантацияларга ва илмий муассасаларга бордик, биз, мамлакатингизнинг ғарбида ва жанубида, шарқида ва шимолида бўлдик, халқлар блан, қадимий маданиятнинг ажойиб ёдгорликлари ва экономика блан танишдик. Биз ана шуларнинг ҳаммаси учун сизлардан миннатдормиз.

Биз ўз сафаримиз вақтида кўпгина яхши нарсалар кўрдик. Фойда келтирадиган кўп нарсаларни билиб олдик. Ҳозир мен ўз фикримча, жуда муҳим бўлган бир нарса тўғрисидагина гапиришни истар эдим.

Ҳинд халқининг бизга нисбатан кўрсатган самимийлиги ва туйғуларининг кучқудрати Ҳиндистон халқи Совет Иттифоқи халқларининг содиқ дўсти эканлигини жуда яққол кўрсатди. **(Қарсаклар).** Биз, кўп нарсани ўз кўзимиз блан кўрдик, жамиятнинг турли табақалари вакиллари блан гаплашдик, халқ нимани ўйлаётганлигини, нимага интилаётганлигини, қандай фикр-туйғулар блан яшаётганлигини унинг ўз оғзидан эшитиб билдик.

Биз, ҳаммаерда: «Ҳинд ва совет халқлари биродардирлар» деган ажойиб сўзларни эшитдик. Биз бу сўзларни ҳечқачон унутмаймиз. **(Қарсаклар).** Ана шу бирнеча оддий сўзларда халқларимизнинг дўстлик ва ҳамкорликка астойдил интилаётганликлари, акс эттирилган.

Биз, шу нарсага ғоят амин бўлдикки, халқларимиз ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорлик давлатларимизнинг бахт-саодати ва гуллаб-яшнаши учунгина эмас, балки тинчликни ва халқлар ўртасидаги хавфсизликни мустаҳкамлаш иши учун ҳам зарурдир. Ҳиндистон блан Совет Иттифоқи ўртасидаги дўстлик тинчликнинг буюк факторидир. Тинчлик душманлари бу блан ҳисоблашмай қолаолмайдилар. Мен Ҳиндистон блан Совет Иттифоқи ўртасидаги дўстлик ва ҳамкорликни янада ривожлантириш учун; Ҳиндистон Бош Министри Жавоҳарлал Неру жанобларининг соғлиги учун қадаҳ кўтараман. **(Қарсаклар).**

Бош Министр Ж. Неру ўз нутқида бундай деди:

Мен олти ой муқаддам Совет Иттифоқида бўлган вақтимда сизлар блан ва сизларнинг шерикларингиз блан учрашибгина қолмай, балки Совет Иттифоқининг халқлари блан ҳам ма'лум даражада алоқа ўрнатиш шарафига муяссар бўлдим. Мен совет халқи ғоят дўстпарвар ва меҳмондўст халқ эканлигини билдим. Мен совет халқига зўр муҳаббат қўйдим ва шу сабабдан, мен жўнаб кетган пайтимда ўз қалбимнинг бир қисмини Совет Иттифоқида қолдириб кетаётирман, дедим. **(Қарсаклар).** Дўстлик ҳамиша дўстликни вужудга келтиришига ишонаман ва шу сабабдан совет халқининг бизга нисбатан намойиш қилган дўстлиги бизда ҳам совет халқига нисбатан ғоят зўр муҳаббат туйғуларини вужудга келтирди.

Неру сўзини давом эттириб, қуйидагиларни айтди: Сизлар Ҳиндистонда бўлган вақтингизда жамиятнинг турли табақаларига мансуб жуда кўп кишилар блан учрашдингиз. Сизлар бўлган ҳаммаерда сизларни самимий ва дўстона кутиб олдилар деб ўйлайман. Мен ўз халқимни севаман ва табиий, унга меҳр қўйганман. Аммо, бизнинг халқимиз сизларга ҳам ёқиб қолди, деб ўйлайман. Демак, биз дўстлик орқали бир-бирларимизнинг фикримизни англашга, айрим кишилар ўртасидагина эмас, балки халқлар ўртасида ҳам дўстлик ўрнатишга йўл очдик.

Биз ана шу ҳамжиҳатлик ва бир-биримизга ишонч доирасини кенгайтиришни ҳамиша истаймиз. **(Қарсаклар).** Сиз мамлакатимизнинг халқидан совет ва ҳинд халқлари биродардирлар, деган сўзларни кўп марта эшитганлигингизни айтдингиз. Бу — шиоргина бўлиб қолмай, балки ҳақиқий бир ҳолдир. Ҳиндларнинг эски мақолида дун'ёдаги ҳамма халқлар биродардирлар, дейилади. Аммо, афсуски, гумонсираш, қўрқиш, ишончсизлик ҳали ҳам халқлар ўртасидаги муносабатларни бузмоқда. Агар биз ана шундай қўрқув ва гумонсирашларни йўқотаолсак, бу муносабатлар ривожланаберади.

Неру яна бундай деди: агар халқларимиз ўртасида бирор англашилмовчилик бўлган бўлса, у ҳам менинг Совет Иттифоқига қилган сафарим натижасида йўқолди ва сизларнинг Ҳиндистонга қилган визитингиз натижасида янада кўпроқ барҳам топди. Мен бу блан жуда бахтиёрман. Биз эндиликда ўзаро манфаатдорлигимиз учунгина эмас, балки бутун дун'ёда тинчликни та'минлаш манфаатлари учун ҳам ўз ҳамкорлигимиз доирасини кенгайтириш тўғрисида зўр ишонч блан фикр юритаоламиз. Сизлар ҳам, бизлар ҳам ана шу буюк ишга чин қалбимиздан ўзимизни бағишладик. Тинчлик — бўлинмас бир нарсадир ва шу сабабдан, ҳаммаерда тинчликка эришиш зарур, токи бирор жойда тинчлик бузиладиган бўлса, бу нарса ҳаммаерда тинчликнинг сақланишига ёмон та'сир кўрсатмасин.

Сизлар бизнинг табрикларимизни ва яхши истакларимизни ўз халқингизга топширарсиз деб ишонамиз. Сиз, кўрганларингизни ўз халқингизга сўзлаб берингиз, чунки дўстликнинг жонли далили ҳарқандай сўздан кўра қадрлироқдир. Ҳиндистонда сизларни кўриш бахтига мушарраф бўлган кўпмиллионли кишилар сизнинг визитингиз тўғрисида энг яхши хотираларни абадий унутмайдилар.

Ҳиндистонга қилган бу визитингиз сўнгги визит бўлмай, балки фақат биринчи визит эканлигига аминман. Биз, сизларни ўз юртимизда доим хурсандчилик блан қабул қиламиз. Бизнинг халқимиз бундан кейин сизларни азиз ва қадрдон дўстлар деб кутиб олади.

Ж. Неру сўзининг охирида Н. А. Булганин блан Н. С. Хрушчевнинг соғлигига қадаҳ кўтарди.

ЎЗБЕКИСТОН СОВЕТ КОМПОЗИТОРЛАРИНИНГ ИККИНЧИ С'ЕЗДИГА

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Ўзбекистон совет композиторлари иккинчи с'ездини ҳамда социалистик маданиятимизни қуришда актив иштирок этаётган республика музика сан'ати ходимларини қизғин табриклайдилар.

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати композиторлар ижодий фаолиятини юксак қадрлайдилар, уларга доимо ғамхўрлик ва э'тибор кўрсатмоқдалар, музика сан'атига янги одамни тарбиялашнинг, совет жамияти ма'навий-сиёсий бирлигини мустаҳкамлашнинг, коммунизм қуриш учун курашнинг муҳим воситаларидан бири деб қарайдилар.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси доно миллий сиёсатининг оғишмай амалга оширилиши, улуғ рус халқининг оғалик ёрдами, кўп миллатли социалистик Ватанимиз халқларининг мустаҳкам бирлиги ва ижодий ҳамкорлиги туфайли Ўзбекистон қолоқ чекка ўлкадан юксак даражада ривожланган саноатга ҳамда машиналашган йирик қишлоқ хўжалигига эга бўлган, гуллаб яшнаётган социалистик республикага айланди.

Мамлакатимиз олдида ҳозир улуғвор вазифалар турибди. Совет халқи Коммунистик партия раҳбарлигида халқ хўжалигининг барча тармоқларини ва даставвал, социалистик экономикамизнинг негизи бўлган оғир индустрияни янада қудратли даражада ривожлантириш программасини амалга оширмоқда, қишлоқ хўжалик ишлабчиқаришини кескин юксалтириш учун, халқ фаровонлиги ва маданиятини тинмай ошириш учун кураш олиб бормоқда.

Бу вазифаларнинг муваффақият блан бажарилиши ма'лум даражада сан'ат арбобларининг самарали ижодий ишига ҳам боғлиқдир.

Республикамизда музиканинг олий формалари ва жанрлари рус классик ва совет сан'ати блан, Совет Иттифоқидаги барча халқлар сан'ати блан мустаҳкам ма'навий алоқада вужудга келди ва ривожланмоқда. Ўзбек операси ва балети, симфоник ва камер музикаси вужудга келтирилди, кўп овозли хор вужудга келди ва ривожланмоқда. Халқ музикаси янада ривожланди, янги совет қўшиқлари пайдо бўлди. Республикада миллий композитор ва музикашунос кадрлар ўсиб етишди, уларга ижодий ўсиш учун чексиз имкониятлар яратиб берилган.

Ўзбекистон совет композиторларининг биринчи ва иккинчи с'ездлари ўртасида ўтган давр ичида ўзбек музика сан'атининг э'тибори анча ўсди, социалистик қурилиш муваффақиятлари куйланган ҳамда ўзбек халқининг фикр ва туйғулари акс этган янги асарлар яратилди.

Аммо ҳозир ўзбек совет музикаси ва музика танқидчилигининг ўсиш даражаси ҳаётдан, совет кишисининг ўсиб бораётган ма'навий талабидан анча орқада қолмоқда. Сўнгги йиллар ичида ҳозирги замон темасида монументал асарлар яратилмади. Композиторларимизнинг профессионал маҳорати етарли даражада юксак эмас. Опера, симфония ва оммавий ашулалар сингари халқ севадиган музика жанрлари жуда орқада қолмоқда. Композиторлар халқ музикаси бойликларидан етарли фойдаланмаётирлар.

Композиторларимиз Улуғ Лениннинг, сан'ат халқникидир, у ўзининг чуқур томирлари блан кенг меҳнаткашлар оммасининг ора-орасига кириб бориши, шу омма тушунадиган ва севадиган бўлиши керак, деган кўрсатмаларини унутмасликлари лозим.

Ўзбекистон композиторларининг иккинчи с'езди муҳим ижодий масалаларни муҳокама қилиши, ўзбек совет музика маданиятининг янада ривожланиш йўлларини белгилаб бериши керак.

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети композиторларни марксизм-ленинизмни ижодий эгаллаш асосида ҳаётни чуқур ўрганишга чақиради. Марксизм-ленинизм жуда мураккаб бўлган воқиликни тўла тушуниш ҳамда совет халқининг музика ижодиёти олдига қўяётган юксак талабларини чуқур тушуниш имкониятини беради.

Ўзбек халқи ўз композиторларидан халқ музикасини турли жанр ва формаларда юксак бадиий ва ғоявий асарлар яратишни, коммунистик қурилиш соҳасидаги муваффақиятларни акс эттирувчи ва ҳаётга актив кириб борувчи янги опералар, балетлар, симфониялар, кантаталар, ораторийлар, янги оммавий қўшиқлар яратишни кутмоқда. Композиторларимиз ўзларининг юксак бадиий асарлари блан совет кишиларини коммунистик аҳлоқ руҳида, дўстлик ва пролетар интернационализми руҳида тарбиялашлари, меҳнаткашларнинг бадиий дидларини ва ижодий қобилиятини ҳартомонлама ривожлантиришда ёрдам беришлари керак.

Ўзбекистон композиторлари социалистик реализм ижодий методига амал қилиб, халқ классик меросининг энг яхши традицияларига маҳкам таяниб, кўпмиллатли совет музика маданиятининг ривожланишидаги тажрибадан фойдаланиб, улуғ социалистик давримизга муносиб асарлар яратиш устида қунт ва сабот блан иш олиб боришлари, буржуа идеологиясининг ҳар қандай кўринишига қарши, музика маданиятимизни кўпмиллатли совет халқи ҳаётидан, Коммунистик партия ва Совет давлати сиёсатининг актуал масалаларидан четга буриш учун қилинган ҳарқандай урунишга қарши, музикадаги эстетизм ва формализм тенденцияларига қарши кескин кураш олиб боришлари керак.

Ўзбекистон Совет композиторлари союзи музика сан'атининг ғоявий ўткирлигига, композиторлар ва музикашуносларни идеологик жиҳатдан тарбиялашга ҳамда профессионал маҳоратини оширишга, янги ёш талантларни аниқлаш ва ўстиришга жиддий э'тибор бериши керак; композиторларнинг театрлар ва концерт ташкилотлари блан ижодий ҳамкорлигини мустаҳкамлашга ҳартомонлама ёрдам бериши, ишдаги камчиликларни очиб ташлаш учун принципиал танқид ва ўз-ўзини танқидни дадил кенгайтириши, музика сан'ати ҳамда марксча-ленинча эстетика проблемаларини ишга ёрдам берадиган тарзда ўртоқларча кенг ижодий муҳокама қилиб туриши ва композиторларни халқ олдида юксак мас'улият руҳида тарбиялаши лозим.

Ўзбекистон Коммунистик партияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Ўзбекистон композиторларининг иккинчи с'езди ишларига муваффақият тилайдилар ва композиторлар ҳамда музикашунослар Совет Иттифоқи Коммунистик партияси XX с'ездини муносиб кутиб олиш учун ўз ишларидаги хато ва камчиликларни енгаоладилар ва социалистик маданият қурилишидек улуғвор ишда янгидан-янги муваффақиятларга эришадилар деб қат'ий ишонч билдирадилар.

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИ

ЎЗБЕКИСТОН ССР МИНИСТРЛАР СОВЕТИ.

А. И. МИКОЯН ЛОНДОН ГРАФЛИГИ КЕНГАШИ ДЕЛЕГАЦИЯСИНИ ҚАБУЛ ҚИЛДИ

12 декабрьда СССР Министрлар Совети Раисининг Биринчи ўринбосари А. И. Микоян меҳнаткашлар депутатлари Москва шаҳар Совети ижроия комитетининг таклифи блан Москвага келган Лондон графлиги Кенгаши делегациясини қабул қилди.

Қабул маросимида Лондон графлиги Кенгашининг Раиси Норман Ж. Причард жаноблари (делегация бошлиғи) рафиқаси блан, Кенгаш а'золари сэр Норрис Кеньон, А. Ж. Хайуорд жаноблари ва Э. Уильямс жаноблари ҳозир бўлдилар.

Суҳбатда Москва Совети ижроия комитетининг Раиси М. А. Яснов қатнашди. (ТАСС).

Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиумида

Туғилган кунига 50 йил тўлганлиги муносабати блан ва совет сан'атини ривожлантириш соҳасидаги алоҳида хизматлари учун, Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми Ўзбекистон давлат филармониясининг бадиий раҳбари ва симфоник оркестрининг бош дирижёри ўртоқ Алексей Федорович Козловскийга «Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист» деган фахрий унвонни берди.

Ўзбекистон композиторларининг иккинчи с'езди

13 декабрьда Ўзбекистон композиторлари иккинчи с'ездининг мажлиси бўлди. Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг секретари М. А. Абдураззоқов Ўзбекистон КП Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Советининг с'ездга юборган табригини ўқиб эшитдирди. С'езд қатнашчилари табрикни э'тибор блан тингладилар.

Сўнгра, республика композиторлар союзи правлениесининг раиси С. Бобоевнинг «Ўзбекистонда музика сан'атининг аҳволи ва вазифалари тўғрисида»ги доклади, шунингдек союз правлениесининг а'золари Я. Пеккер ва М. Левиевнинг республикада опера ижоди ва музика пропагандасининг аҳволи ҳақидаги қўшимча докладлари тингланди.

Ўзбекистон композиторлари КПСС Марказий Комитетининг идеология масалалари юзасидан чиқарган қарорларига амал қилиб, биринчи с'ездан буён ўтган етти йил ичида халқ музика маданиятини бойитиш сохасида катта ишлар қилдилар. Ўзбекистон композиторлари ўз ижодларида социалистик реализм методини мустаҳкамлаб, республика меҳнаткашларининг кўпқиррали ҳаётига бағишланган бирқанча асарлар яратдилар, социлистик воқи'лигимизни ёрқин музика образларида гавдалантириб бердилар.

Вокаль-симфоник жанрда бирқанча йирик музикали асарлар яратилганлиги композиторларнинг ижодидаги характерли воқиадир. Бу асарлар орасида М. Ашрафийнинг Сталин мукофотига сазовор бўлган «Бахт қўшиғи» кантатаси ва С. Юдаковнинг «Мирзачўл» вокаль-симфоник сютаси, А. Козловский ва Г. Мушельнинг асарлари бор. И. Акбаров, Ф. Назаров, Г. Сабитов, Б. Гиенко, Д. Зокиров ва бошқа композиторлар ҳозирги замон темасида бирқанча янги асарлар яратдилар.

Оммавий қўшиқлар яратучи композиторларнинг ишида бирмунча силжиш бўлди. М. Бурҳановнинг бу ишга қўшган ҳиссаси анча каттадир. Унинг томонидан қайта ишланган оммавий халқ мелодиялари хор копелласининг ва бошқа ансамбльларнинг репертуарини бойитди. Ю. Ражабий, А. Муҳамедов, М. Левиев бирқанча марокли асарлар яратдилар. Бу асарлар халққа манзур бўлди.

Докладчиларнинг қайд қилиб ўтишича, опера ва балет ҳали ҳам ўз ривожида орқада қолаётир. Кўпгина композиторлар янги асарлар яратиш устида актив иш олиб бориш ўрнига, ма'лум бўлган асарларни қайтадан ишлашга уринадилар. Композиторларнинг маҳорати камолатга етмаганлиги, либеретто ёзучи адабиётчиларнинг сусткашлиги опера ва балет сан'атини ривожлантиришда жиддий ғов бўлиб келмоқда. Композиторлар ва ёзучилар союзларининг, Сан'ат ишлари бошқармасининг ва Навоий номидаги театр раҳбарлари драматурглар ва композиторларнинг ижодий кучини ҳозиргача бирлаштирганлари йўқ. Ўзбекистон ССР Маданият министрлиги ҳам опера ва балет асарлари яратиш иши блан етарли қизиқмайди. Натижада ўтган етти йил ичида Навоий номли театр маҳаллий композиторларнинг атиги 4 та опера ва битта балет спектаклини саҳнага қўйди, холос.

Докладчилар музика пропагандаси қониқарсиз йўлга қўйилганлигини кўрсатиб ўтдилар. Тошкентдаги энг йирик ижодий коллективлар, масалан, симфоник оркестр, хор капелласи, қилли чолғу квартети, филармония коллективлари областьларга кам борадилар. Навоий номидаги театр коллективи ташкил топган вақтидан буён ўтган 18 йил ичида атиги бир марта бошқа жойларга борган. Ўзбекистон радиосининг ходимлари музика пропагандасини бўшаштириб юбордилар.

Республиканинг область музикали театрларида ва айниқса колхоз-совхоз театрларида ижрочилик сан'атининг савияси паст. Бу театрлардаги оркестрларнинг тўлиқ составда бўлмаслиги одат бўлиб қолган. Кўпгина артистлар ва музикачилар профессионал билимга эга эмаслар, нотани билмайдилар. Бунинг натижасида бирон пьеса учун атаб ёзилган музика ёдлаб олиниб ижро қилинади ва кўпинча бузилади.

Докладчилар республикамизда музика танқидчилигининг ўсган талаблардан орқада қолаётганлиги ҳақида гапирдилар. Композиторлар союзи, сан'атшунослик илмий-текшириш институти ва консерватория совет музикасига доир энг муҳим проблемаларни жуда сусткашлик блан ишлаб чиқмоқдалар, ўзбек музика маданияти тарихини ўрганиш блан кам шуғулланмоқдалар. Ўзбек музика сан'ати арбоблари ўртасида танқид ва ўз-ўзини танқид суст. Композиторларнинг янги асарлари, ижодчиликнинг муҳим масалалари жамоатчилик муҳокамасига камдан-кам қўйилмоқда.

С'езд ишида А. Э. Ниёзов, Н. А. Муҳиддинов, И. В. Бабков, Р. Қурбонов, А. А. Лучинский, Х. К. Муҳиддинова, Ғ. С. Султонов, А. М. Қўчқоров ўртоқлар қатнашмоқда.

* * *

13 декабрь кечқурун с'езд қатнашчилари учун катта симфоник концерт қўйиб берилди.

14 декабрьда с'ездда доклад ва қўшимча докладлар муҳокама қилинабошланади. (ЎзТАГ).

Латиш сан'ати ва адабиётининг Москвада бўладиган декадаси олдидан

Бугун Москвада Латиш сан'ати ва адабиёти декадаси очилади. Бу декадада қатнашмоқ учун пойтахтга бирярим мингдан кўпроқ артист, ёзучи, рассом, композитор, бадиий ҳаваскорлик қатнашчилари келадилар.

Уч театр коллективи москвалиларни ўзининг энг яхши спектакльлари блан таништиради.

СССР Академик Большой театри саҳнасида Латвия ССР опера ва балет театрининг беш постановкасини кўрсатишга қарор қилинди. Булар орасида латиш композиторларидан М. Зариньнинг «Янги қирғоққа» операси (В. Лацисниг шу номдаги романи асосида) ва А. Калниньнинг «Банюта» операси бор. Н. Римский-Корсаковнинг «Китеж шаҳри ҳақида қисса» операси ҳам қўйилади. Москвалилар икки балет — А. Скултенинг «Озодлик сактаси» ва А. Лиепиньнинг «Лайма» балетларини кўрадилар.

Латвия ССР академик драма театрининг репертуарида Асбупитнинг «Яшил ер» деган романининг инсценировкаси (ўтган асрдаги латиш деҳқонларининг турмуши тўғрисида), латиш адабиёти классиги Р. Блауманнинг «Силмачида тикучилар кунлари» пьесаси, П. Розитнинг буржуа жамиятини фош қилучи «Цеплис» романи асосида яратилган инсценировка бор. Театр бундан ташқари М. Горькийнинг «Тубанликда» ва Н. Погодиннинг «Кремль курантлари» пьесаларини ҳам кўрсатади. Спектакльлар СССРнинг М. Горький номли МХАТ саҳнасида қўйилади.

Латвия ССР бадиий театри улуғ латиш революцион шоири Я. Райнис номига қўйилган. Театр коллективи ўз гастрольларини Марказий болалар театри биносида Райниснинг «Эсабер, шамол» пьесаси блан бошлайди. Бу ерда латиш драматурги Ю. Ванагнинг «Кема денгизга чиқади», М. Салтиков-Шчедриннинг «Кўланкалар», В. Шекспирнинг «Ромео ва Жульетта» спектакльлари ҳам кўрсатилади.

Декада кунларида пойтахтнинг энг яхши концерт залларида латиш музикаси янграйди, Латвия радиосининг симфоник оркестри, ашула, музика ва рақс ансамбли ҳамда филармония солистлари, Латвия ССР хори ўз сан'атини намойиш қиладилар. Латвиянинг цирк артистлари давлат циркида чиқадилар.

Декада даврида москвалилар латиш ҳужжатли ва бадиий фильмларини кўрадилар.

СССР Бадиий академияси залларида Латвия ССР тасвирий сан'ати виставкасини очиш мўлжалланади.

Бадиий ҳаваскорлик коллективлари хилма-хил программа тайёрлаб қўйдилар.

Декадада Латвиянинг 40 дан кўпроқ адабиётчиси қатнашади. Булар орасида ижодиёти москвалиларга таниш бўлган ёзучилар, шоирлар ва драматурглар — В. Лацис, А. Саксе, В. Лукс, А. Броделе, Ф. Рокпелнис, Ж. Грива, бир группа ижодкор ёшлар, шунингдек Латвияда ишлаётган рус адабиётчилари — Н. Задорнов, Д. Нагишкин ва бошқалар бор.

15 декабрьда Союзлар Уйининг Колонна залида декада адабий қисмининг тантанали очилиш маросими бўлади. Адабиётчилар Марказий уйида латиш адабиётининг сўнгги йиллардаги ривожланишига бағишланган катта китоб виставкаси тайёрланмоқда.

Пойтахт клубларида, маданият саройларида, кутубхоналарида жуда кўп адабий кечалар ва конференциялар ўтказиш мўлжалланади. Латиш адабиётчилари Сталин номли автозавод ҳамда «Трехгорная мануфактура» комбинати ишчилари ҳузурида, Москва Давлат университети студентлари ва пойтахт мактаб ўқучилари ҳузурида меҳмон бўладилар. Улар Загорск Маданият саройида қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари блан учрашадилар. Латиш ёзучиларининг катта группаси москвали китобхонлар блан учрашмоқ учун В. И. Ленин номли СССР Давлат кутубхонасига келади.

Китоб магазинлари латиш авторларининг асарларини кўп миқдорда оладилар. (ТАСС).

ПАРТИЯ ТУРМУШИ

Сабзавотчиликда прогрессив усулни кенг қўлланайлик

□

Калинин район партия конференциясидан

□

Калинин райони республикамиз пойтахти — Тошкент шаҳри атрофидаги картошка, сабзавот ва чорвачилик маҳсулотлари етиштиручи районлардан бири ҳисобланади. Район меҳнаткашлари КПСС Марказий Комитети Пленумларининг тарихий қарорларини амалга ошириш учун курашиб ҳамда партиямиз XX с'езди шарафига социалистик мусобақани кучайтириб, пахта, картошка ва сабзавот маҳсулотлари етиштириш йўлида астойдил меҳнат қилдилар. Шу блан бирга чорвачиликни ривожлантириш ва унинг маҳсулдорлигини оширишда ҳам бирқатор муваффақиятлар қўлга киритилди.

Райондаги «XVIII партс'езд», «Победа октября» ва Молотов номли колхозлар пахтачилик блан шуғулланади. Бу колхозлар ўрта ҳисобда ҳар гектаридан 23,7 центнер ўрнига, 24,5 центнердан ҳосил олиб, пахта тайёрлаш давлат планини муддатидан илгари ортиғи блан адо этдилар.

Картошка, полиз ва сабзавот экинларидан юқори ҳосил етиштирган колхозлар ҳам бор. Масалан, Ворошилов номли колхоз а'золари фидокорона меҳнат қилиб ва сабзавотчиликда прогрессив усулни кенг қўллаб, 240 гектар картошканинг ҳар гектаридан 12 тоннадан, 162 гектар сабзавот экинларининг ҳар гектаридан 15 тоннадан, 39 гектар помидорининг ҳар гектаридан 23,5 тоннадан ҳосил олдилар. Шу колхознинг Латипов, Эргашев ва Каримов ўртоқлар бошлиқ бригадаларнинг а'золари картошканинг ҳар гектаридан 20 — 22 тоннадан, помидоридан 25 — 40 тоннадан ҳосил олишга муваффақ бўлдилар. Райондаги Сталин номли, генерал Раҳимов номли колхозларда ҳам картошка ва сабзавот экинларидан юқори ҳосил етиштирилди.

Броқ райондаги кўпгина колхозлар бу йил картошка ва сабзавот маҳсулотлари етиштириш ҳамда бу маҳсулотлар блан шаҳар аҳолисини мўл-кўл та'минлаш юзасидан ўз зиммаларига олган мажбуриятларини бажараолмадилар. Бунга район бўйича картошканинг гектаридан пландаги 125 центнер ўрнига 50 центнердан, сабзавот экинларидан 111 центнер ўрнига 80,3 центнердан, полиз экинларидан 159 центнер ўрнига 129 центнердан ҳосил олинганлиги яққол мисол бўлаолади. Каганович номли, Охунбобоев номли, «Шарқ ҳақиқати» ва Маленков номли колхозларда эса картошканинг гектаридан 2 — 2,5 тоннадан, сабзавот экинларидан 3 — 5 тоннадан ҳосил олинган, холос.

Картошка ва сабзавот маҳсулотларидан жуда кам ҳосил етиштирилганлигининг асосий сабаблари шундаки, кўпгина колхозларда кузги-қишки тадбирлар ўз вақтида амалга оширилмаган, илғор агротехника қоидаларига тўла риоя қилинмаган, ҳосилни оширишнинг бирдан-бир гарови бўлган прогрессив усулларни қўллашга етарли э'тибор берилмаган. Айрим колхоз раҳбарлари квадрат-уялаб экишнинг афзаллигини ҳали ҳам тушиниб етмаганлар.

Район партия ва совет ташкилотларининг колхозларга раҳбарлик қилишдаги иш услубида ҳам катта камчиликларга йўл қўйилган. Камқувват колхозларни ташкилий-хўжалик жиҳатдан мустаҳкамлаш ва уларни ишнинг кўзини билиб раҳбарлик қилаоладиган кадрлар блан та'минлашга етарли э'тибор берилмаган. Райкомнинг МТС зонаси бўйича инструкторлик группаси колхозларда жонли ташкилий иш олиб бормаган.

Район партия комитетининг ҳисобот давридаги иши юзасидан доклад қилган райком секретари ўртоқ Мажидов район колхозларида картошка, сабзавот ва чорвачилик маҳсулотлари етиштириш блан боғлиқ масалалар ҳақида гапирди. Лекин у, колхоз бошланғич партия ташкилотларининг ишини яхши анализ қилмади, район партия комитетининг улар блан етарли алоқада бўлмаганлигини шунчаки, умумий гаплар блан силаб-сийпаб ўтди.

Хўжалик соҳасидаги ишнинг муваффақияти кўп жиҳатдан партиявий-ташкилий ва партиявий-сиёсий ишларнинг қўйилишига боғлиқ. Районда коммунистларнинг сиёсий ўқишини ташкил этишда бирмунча иш қилинган. Аммо, ба'зи бир колхоз бошланғич партия ташкилотлари коммунистларнинг сиёсий ўқишини диққат блан кузатиб бормайдилар, мустақил ўрганучилар блан кам шуғулланадилар. Айрим колхоз раҳбарлари ўз сиёсий савиясини ошириш устида мутлақо ишламайдилар. Масалан, Ленин номли колхоз раиси Нуриддинов ва Охунбобоев номли колхоз раиси Расулев ўртоқларнинг сиёсий савияси паст эканлиги ҳақида кўп гапириладию, лекин уларни ўз устларида қунт блан ишлашга мажбур этмайдилар.

Конференцияда сўзга чиққан делегатлар район партия комитетининг агитация-пропаганда бўлими ва унинг мудири ўртоқ Каримовнинг колхоз бошланғич партия ташкилотларига конкрет раҳбарлик қилмаётганлигини қаттиқ танқид қилдилар.

Маленков номли колхоз раиси ўртоқ Йўлдошева колхозни қолоқликдан чиқариш учун ишни йил бошидан тўғри ташкил этиш кераклигини ва бу йил колхозда кузги-қишки тадбирлар ўз вақтида амалга оширилаётганлигини айтди, камқувват колхозларга ҳартомонлама ёрдам бериш ва илғорлар тажрибасини кенг оммалаштиришни талаб қилди. Сўнгра, нотиқ колхозда коммунистларнинг сиёсий ўқишига раҳбарлик қилмаётганлиги ва сиёсий тўгаракни пропагандист блан та'минламагани учун райкомнинг пропаганда ва агитация бўлимини танқид қилди.

Ленин номли колхоз партия ташкилотининг секретари ўртоқ Абдуллаев айтдики, райком ходимлари колхозчилар ўртасида камдан-кам бўладилар, бошланғич партия ташкилотининг иши блан қизиқмайдилар. Райкомнинг МТС зонаси бўйича секретари ўртоқ Нурмуҳамедова колхозга аҳ'ён-аҳ'ёнда келиб кетади-ю, аммо камчиликларимиз нимадан иборат эканини кўрсатмайди, маслаҳатлар бермайди. Пропаганда ва агитация бўлимининг колхоз партия ташкилотига раҳбарлиги фақат кетма-кет телефон қилиш, ойлик отчёт талаб қилиш ва ба'зи бир ма'лумотлар тўплашдан нарига ўтмаётир.

Конференция делегати, генерал Раҳимов номли колхоз раиси ўртоқ Ма'муров колхознинг бир хил шароитга эга бўлган бригадалари картошка ва сабзавот экинларидан турлича ҳосил олганликларининг сабабини айтиб берди. Механизациядан унумли фойдаланган ва агротехника қоидаларига тўла амал қилинган бригадалар картошкадан гектарига 10 — 15 тоннадан ҳосил етиштирдилар, аксинча деҳқончиликда прогрессив усул қўлланилмаган бригадаларда эса гектаридан 3 — 3,5 тоннадан ҳосил олинди.

МТС директори ўртоқ Мирсоатов, район колхозларида картошка ва сабзавот экинларидан кам ҳосил етиштирилганлигига МТС раҳбарлари ҳам айбдор, деб э'тироф қилди.

— Лекин, — деди у, — шундай колхоз раҳбарлари ҳам борки, улар механизациядан фойдаланишга етарли э'тибор бермадилар, квадрат усулда уялаб экишдан бош тортдилар. Эндиликда улар кам ҳосил олганликларига гўё кузнинг «ноқулай» об-ҳаво шароитини баҳона қилиб кўрсатмоқдалар.

Конференция делегатларидан Насимова, Эгамбердиев ва Эшонов ўртоқлар район партия комитетининг хотин-қизлар ўртасида ишлаш, ёшларни тарбиялаш масалалари блан етарли шуғулланмаётганлиги ҳақида гапирдилар.

Конференцияда райпромкомбинат директори ўртоқ Ил'ёсов сўзга чиқиб, нуқул қўлга киритилган «катта ютуқлар» ҳақида жар солди.

Район савдо бўлимининг мудири ўртоқ Мирабдуллаев ҳам ўз сўзида «ундай қилаяпмиз, бундай қилаяпмиз» деган қуруқ гаплар блан конференция қатнашчиларининг қимматли вақтини бекорга олди.

Шуни айтиш керакки, конференцияда район партия комитетининг иш фаолиятида йўл қўйилган жиддий камчилик ва хатоликлар танқид ва ўз-ўзини танқид асосида очиб ташланмади, райком секретарьлари Мажидов ва Логвинов ўртоқларнинг адресига ҳечқандай танқидий гаплар айтилмади. Шунингдек, ҳисобот докладида ҳам, сўзга чиққан делегатларнинг нутқларида ҳам идеология масалаларига доир фактлар чуқур анализ қилинмади. Бу ҳол районда ошкора, принципиал танқид ва ўз-ўзини танқид кучайтирилмаганлигидан далолат беради.

Конференция район партия комитетининг ишини қониқарли деб топди, райкомнинг янги составини ва ревизия комиссиясини ҳамда область партия конференциясига делегатлар сайлади.

* * *

Район партия комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Пленум райкомнинг биринчи секретари қилиб ўртоқ Ғ. Мажидовни, иккинчи секретарь қилиб ўртоқ Г. Логвиновни ва секретарь қилиб ўртоқ Нурмуҳамедовани сайлади.

А. ШЕРМУҲАМЕДОВ.

Ишлабчиқариш технологияси такомиллашмоқда

Янгийўл шаҳаридаги тикув-пойафзал комбинатининг ишчи, хизматчи ва инженер-техник ходимлари КПСС XX с'езди шарафига социалистик мусобақани кучайтириб, йиллик планни муддатидан илгари бажариб, ҳозир йил охиригача пландан ташқари 15 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариш учун курашмоқдалар.

Цехлараро социалистик мусобақада ўртоқ Белякова бошлиқ 4-нчи тикучилик цехининг коллективи ғолиб чиқиб, биринчи сорт маҳсулот ишлаб чиқаришни пландагидан 5,9 процент оширди ва комбинатнинг кўчма Қизил байроғини олишга муваффақ бўлди.

Бу йил комбинатнинг тикучилик цехи ихтисослаштирилгани туфайли технология процесси анча яхшиланди. Петля очиш, дазмоллаш ишлари механизациялаштирилиб, газмолларни складдан иккинчи қаватга чиқариш учун лифт ўрнатилди. Шунингдек, пойафзал цехидаги айрим операциялар ҳам такомиллаштирилди.

А. МЕЖИКОВСКАЯ.

ГАЗЕТА ВА ЖУРНАЛЛАРГА ОБУНА БЎЛМОҚДАЛАР

Верхне-волинск районидаги Шверник номли колхоз а'золари 1956 йил учун газета ва журналларга зўр уюшқоқлик блан ёзилмоқдалар. Колхоз а'золари «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» «Тошкент ҳақиқати», «Ташкентская правда» «Ёш ленинчи», «Комсомолец Узбекистана» каби республика ва область газеталарига обуна бўлдилар.

Шунингдек Тошкентдаги Ўзбекистон Қишлоқ хўжалиги министрлигига қарашли ҳисобчи кадрлар тайёрлаш мактабининг ўқучилари ва ўқитучилари коллективи ҳам марказий, республика ҳамда область газета ва журналларига ҳамжиҳатлик блан обуна бўлдилар.

Жойларда газета ва журналларга обуна бўлиш зўр уюшқоқлик блан ўтмоқда.

У. МАМАСОЛИЕВ, Д. СОДИҚОВ.

Партия кутубхонаси агитаторларга ёрдам бермоқда

ЧИРЧИҚ, (ЎзТАГ). Электрохимия комбинати партия комитетининг кутубхонаси катта ва кенг миқ'ёсда иш олиб бормоқда. Буерда маркса-ленинча назарияни мустақил равишда ўрганаётган коммунистлар учун мунтазам суратда консультациялар ташкил этилмоқда, пропагандистларга ёрдам учун лекциялар ўқилмоқда. Агитаторларга ёрдам берилмоқда. Кутубхона иш тажрибаларини алмашиш ва йўл-йўриқлар бериш учун мунтазам равишда агитаторлар кенгашини чақириб туради. Масалан, яқинда «Меҳнат ва ишлабчиқариш интизоми— меҳнат унумдорлигини оширишнинг гаровидир» деган темада доклад қилинди. Агитаторлар шу темада цехларда суҳбатлар ўтказдилар.

Кутубхонанинг ёрдами блан агитколлектив кейинги вақт ичида халқ хўжалигини юксалтиришда хўжалик ҳисобининг роли ҳақида, социалистик жамиятда танқид ва ўз-ўзини танқиднинг аҳамияти тўғрисида, оилада бола тарбияси ҳақида суҳбатлар уюштирди. Кутубхонада агитаторлар учун КПСС Марказий Комитети июль Пленумининг қарорларига бағишланиб адабиётлар виставкаси ташкил этилди.

Аспирантура орқали илмий кадрлар тайёрлашга э'тиборни кучайтирайлик

Илмий кадрлар тайёрлаш, олимлар сафининг йил сайин кенгайиб боришида республикамиз пойтахти—Тошкент шаҳридаги олий ўқув юртлари ҳал қилучи муҳим роль ўйнамоқдалар. Бу олий ўқув юртларида фан докторлари, фан кандидатлари, профессор, доцент ва бошқа илмий ходимларнинг кўпсонли отряди ишлаб турипти. Илмий-текшириш муассасалари яхши жиҳозланган лабораториялар, практик машғулотлар олиб бориладиган ўқув-материал базалари студент ва аспирантлар хизматида. Аспирантура орқали юқори малакали ёш мутахассис кадрлар тайёрлаб чиқариш учун ҳамма имкониятлар мавжуд.

Лекин шуни э'тироф қилиш керакки, олий ўқув юртларининг ҳаммасида ҳам аспирантура орқали илмий кадрлар тайёрлашда мавжуд имкониятлардан тўла фойдаланилаётир, деб бўлмайди. Ба'зи жойларда илмий кадрлар тайёрлашдек муҳим давлат аҳамиятига эга бўлган ишга етарли э'тибор берилмаётир.

Ўз мутахассислигини пухта эгаллаган, фандаги муҳим проблемаларни ишнинг кўзини билиб, ижодий тарзда ҳал қилаоладиган илмий кадрлар етиштириб чиқариш учун аспирантура курсининг ҳамма этапларида ишни яхши ташкил қилиш керак. Бунинг учун аввало аспирантурага қабулни ташкилий равишда, юқори савияда ўтказиш талаб қилинади. Аспирантурага етарли назарий тайёргарликка эга бўлган, ўзи танлаб олган фан соҳасини чуқур севган кишилар қабул қилингандагина илмий кадрлар тайёрлашда кутилган натижаларга эришиш мумкин.

Броқ, айрим олий ўқув юртларида кўпинча аспирантурага қабул қилинаётган киши ҳартомонлама чуқур ўрганилмайди, қабул вақтида либераллликка йўл қўйилади. Масалан, Тошкент қишлоқ хўжалиги ирригация ва механизациялаш инженерлари институтидаги (директори Сукач, директорнинг илмий ишлар бўйича ўринбосари Асқаров ўртоқлар) аспирантурага илмий иш олиб боришга қобилиятсиз, аммо фақат ўқиш истагигина бор бўлган Сальников, Шафиев, Ешимбетов каби ўртоқлар яхши синалмасдан қабул қилинаберганлар. Бунинг устига ўқиш даврида институт ма'мурияти уларга нисбатан талабчанлик қилиш ўрнига келишучилик йўлини тутиб, уларни аспирантурада сақлаб келган. Бу ўртоқлар уч йил ўқиб ва уч илмий раҳбарни овора қилиб, курс тамом бўлганидан сўнг кандидатлик диссертациясини ёқлашнинг уддасидан чиқаолмаганлар. Натижада бу уч аспирантга давлатнинг қанчадан-қанча маблағи ўринсиз сарфланган. Шунингдек, институт аспирантурасининг сиртқи бўлимида ўқучи Сиддиқов ва Юруткин ўртоқлар кандидатлик диссертацияси устида ишлашдан бош тортганлар.

Аспирантурага муносиб кандидат танлаб олингач, унинг яхши, ишчан илмий раҳбар блан та'минланиши, раҳбарнинг аспирантга бераётган ёрдами устидан назорат қилиб турилиши керак. Шунингдек, илмий раҳбар ўз қўл остидаги аспирантга доимо амалий ёрдам ва маслаҳатлар бериб туриши, унда илмий ходимга хос бўлган ижодий изланиш, илмий текшириш қобилиятларини ўстириб бориш каби хусусиятларни тарбиялаши лозим.

Илмий раҳбар олдига қўйиладиган ана шу талаблар нуқтаи назаридан қараганда В. И. Ленин номидаги Ўрта Осиё Давлат университети аспирантларига илмий раҳбар қилиб тайинланган айрим ўқитучиларнинг иши талабга тўла жавоб бермайди. Масалан, филология факультети ўзбек тили кафедрасининг мудири, филология фанлари кандидати ўртоқ Т. Иброҳимовнинг илмий раҳбарлик фаолиятини олиб кўрайлик. Низомий номли педагогика институтини тамомлаган Саноат Обидова 1953 йил май ойида Иброҳимовнинг тавсияси блан САГУ аспирантурасига қабул қилинди. Ўртоқ Иброҳимов эса унга илмий раҳбарлик қилишни ўз устига олди. Аспирант Обидова келажакда ўзбек тили соҳасида ишловчи илмий ходим бўлишини эслаб жуда хурсанд бўлди, ўз илмий раҳбаридан кўп нарса кутди. Броқ натижа у кутганича бўлиб чиқмади. С. Обидова аспирантурада ўқиб юрган 1,5 йил мобайнида Иброҳимов у блан бир соат ҳам суҳбатлашмаган. «Мен,—дейди Обидова,—ўртоқ Иброҳимовдан ба'зи нарсаларни йўл устида: университет эшиги олдида ва коридорда сўраб олардим, холос». Иброҳимовнинг йўл-йўлакай берган узуқ-юлуқ маслаҳатлари Обидовани сра ҳам қаноатлантирмас эди, албатта. Одатда илмий раҳбар ўз аспиранти блан ҳар ҳафтада бир марта учрашиб, унинг нималар ўқиётгани, ўз устида қандай ишлаётгани блан қизиқиши, унга фойдали маслаҳатлар бериб туриши лозим. Бунинг учун илмий раҳбарга ҳақ тўланади. Броқ, ўртоқ Иброҳимов бу пулни давлатдан нима учун олаяпман-у, аспирантимга қандай ёрдам бераяпман, деб ўйлаб кўрмаган, тўғрисини айтганда виждонан қийналмаган. Кандидатлик минимумини топширишга тайёргарлик кўришда ҳам, диссертациянинг планини тузишда ҳам Иброҳимов Обидовага ҳечқандай ёрдам бермаган. Ҳатто Обидова ҳозирги замон ўзбек тили курсидан имтиҳонга тайёрланиб бўлганидан кейин ҳам Иброҳимов ундан имтиҳон олишни галга солиб келган, диссертациянинг ма'лум қисми бўйича ёзилган реферат блан ҳам танишиб чиқмаган. Иброҳимов ўз аспирантига шу тахлитда «раҳбарлик» қилган бўлса ҳам, аммо университет олимлар совети мажлисида у ҳамма айбни Обидова устига тўнкади. Ўртоқ Иброҳимов томонидан қилинган илмий «раҳбарлик»нинг оқибати шу бўлдики, Обидова 1955 йил 30 майда аспирантурадан чиқарилди.

Ўртоқ Иброҳимов 1946—1953 йиллар мобайнида Обидовадан ташқари ўзбек тили соҳасида мутахассис бўлишни орзу қилган 6 аспирантга «раҳбарлик» қилган. Броқ бу 6 аспирантдан 4 кишининг курсни тамомламай аспирантурадан кетиб қолгани ва бир кишининг ўз вақтида диссертация ёқлайолмаганига ажабланмаса ҳам бўлади. Шундай бир савол туғилади: наҳотки, Иброҳимов раҳбарлик қилган аспирантларнинг ҳаммаси ҳам қобилиятсиз, бехавсала кишилар бўлса?

Ўртоқ Иброҳимовнинг аспирантларга мутлақо қониқарсиз раҳбарлик қилаётганлиги факультет декани Г. П. Владимиров, ва тил кафедрасининг а'золарига ҳам кўпдан ма'лум эди. Броқ улар камчиликларни юз-хотир қилмай очиб ташлаш, Иброҳимовни йўлга солиш ўрнига, бетарафлик позициясида туриб келганлар.

Аспирантура орқали илмий кадрлар тайёрлашдаги катта камчиликлардан яна бири шуки, кўпчилик аспирантлар аспирантлик муддати тамом бўлганидан сўнг дарҳол кандидатлик диссертациясини ёқламайдилар. Бу ҳақда кафедра мажлисларида, олимлар совети йиғилишида кўп йиллардан бери баланд-парвоз гапирилади, қарорлар чиқарилади-ю, аммо аҳвол эскичалигича давом этиб келмоқда.

Ўрта Осиё Давлат университетида 60 дан ортиқ кафедра, 400 дан ортиқ юқори малакали профессор, доцент ва ўқитучилардан иборат илмий ходимларнинг катта коллективи бор. Аммо буерда илмий кадрлар тайёрлашда мавжуд имкониятлардан тўла фойдаланилмаётир. 1954 йилда университет аспирантурасини 24 киши тамомлаган бўлса, шундан 70 проценти диссертацияни ўз вақтида ёзиб тамомламаган. Ҳақиқий аҳвол аспирантурани бу йил тамомловчилардан 9 кишининг диссертацияни ўз вақтида ёқлайолмаслигини кўрсатмоқда.

Низомий номли педагогика институтида ҳам бу соҳада аянчли аҳвол юз бермоқда. 1950 йилдан 1954 йилгача институт аспирантурасини 47 киши тамомлаб чиққан бўлса, шундан аспирантура муддати тугаши блан кандидатлик диссертациясини ёқлаганлар 14,5 процентни ташкил қилади. 1954 йилда аспирантурани тамомлаган 13 кишининг ҳаммаси ҳам кандидатлик диссертациясини ёқламаган.

Диссертацияни аспирантура муддати тугаши бланоқ ёқламаслик фактлари шунинг учун содир бўлмоқдаки, биринчидан, аспирантурага қабул қилинаётган кишининг илмий ишга қобилиятини ҳартарафлама ўрганмасдан қабул қилинса, иккинчидан аспирантга раҳбар қилиб тайинланган ба'зи мутахассисларимиз ўз ишларининг натижаси учун юксак жавобгарликни чуқур ҳис этмайдилар, аспирантга талаб қилинган даражада раҳбарлик қилмайдилар. Айрим олий ўқув юртлари ма'мурияти томонидан илмий раҳбарнинг фаолияти етарли равишда контроль қилиб турилмайди. Кўпинча ёзилган диссертацияларни илмий раҳбар томонидан кўриб чиқиш ва кафедра мажлисида муҳокама қилиб, аспирантга тегишли маслаҳатлар бериш ўринсиз равишда чўзиб юборилади. Ба'зан диссертация темаси тез-тез ўзгартирилади ёки айрим ҳолларда аспирантга назарий ва практик аҳамияти кам бўлган темалар тавсия этилади.

Масалан, САГУ аспирантурасини бу йил битиручилардан 6 киши диссертацияни ёзиб тамомлаган, илмий раҳбар ҳам кўриб чиққан. Лекин бу диссертацияларнинг айримлари ёқлаш муддатидан анча вақт ўтишига қарамай, кафедра мажлисларида муҳокама қилинмаган. Ёки бошқа бир мисолни олиб қарайлик. Геология факультети минерология кафедрасининг аспиранти Исмоиловнинг диссертацияни ёзиб тамомлаганига анча вақт бўлди. Лекин илмий раҳбар профессор Уклонскийнинг шу вақтга қадар кўриб чиқмаганлиги сабабли диссертация ҳамон ҳаракатсиз ётипти.

Шундай фактлар ҳам содир бўлмоқдаки, айрим ҳолларда икки-уч аспирант бирхил темада диссертация ёзмоқдалар. Бунинг оқибати ўз-ўзидан ма'лум, диссертация ёзиб тамомлангач, мазкур темани бир киши ёқлайди, қолган икки ёки бир кишининг меҳнати бекорга кетади. Бу эса аспирантга тема тавсия қилишда институт илмий бўлимлари ва кафедраларнинг ўзаро алоқа қилиб турмаслиги натижасидир. Бизнингча бу масалани Ўзбекистон ССР Фанлар академияси иштироки блан осонликча ҳал қилиш мумкин. Бунинг учун Фанлар академияси республикамиздаги олий ўқув юртларида ўқиётган аспирантлар олган темалар рўйхатини ўзида марказлаштириши лозим.

Техника фанлари соҳасида илмий кадрлар тайёрлаш тўғрисида гап борганида, аспирантурага ишлабчиқариш тажрибасига эга бўлган кишиларни кўпроқ қабул қилиш мақсадга мувофиқдир. Шундай қилинганда, аспирантурада ўқиш ҳам, диссертацияга тема танлаш ва уни ёқлаш ҳам осон бўлади. 1954 йилда САГУ аспирантурасига қабул қилинган 38 кишидан 12 киши ишлабчиқариш тажрибасига эга эди. 1954 йил 21 октябрьдаги олимлар совети мажлисида аспирантурага ўз соҳаси бўйича ишлабчиқариш тажрибасига эга бўлган кишиларни кўпроқ қабул қилиш ҳақида қарор қабул қилинди. Лекин, шунга қарамасдан бу йил университет аспирантурасига қабул қилинганлар ичида ишлабчиқариш тажрибасига эга бўлганлар 15 процентни ташкил қилади, холос.

Аспирантура орқали илмий кадрлар тайёрлаш ишини яхшилаш олий ўқув юртлари партия ташкилотларининг бевосита бурчидир. Броқ, бу масалани партия йиғилишларида муҳокама қилиб, қарорлар чиқариш блангина кутилган натижага эришиб бўлмайди. Масалан, САГУ партия комитетида аспирантурага тааллуқли масалалар бир неча марта муҳокама қилинган. Бу шубҳасиз ба'зи камчиликларни тугатишга ёрдам берган. Лекин, университетда аспирантура орқали илмий кадрлар тайёрлаш масаласи ҳали ҳам партия ва ҳукуматимиз томонидан қўйилган юксак талаблар даражасига кўтарилган эмас. Бунга университет партия ташкилотининг аспирантура орқали илмий кадрлар тайёрлаш масаласи блан системали равишда шуғулланмаётганлиги ва илмий ходимлар ўртасида олиб борилаётган сиёсий-тарбиявий ишлар қониқарсиз аҳволда эканлиги сабаб бўлмоқда.

Аспирантурага қабул қилишни юқори савияда ўтказиш, аспирантни назарий жиҳатдан пухта тайёрлаш ва унинг диссертация темаси устида қунт ва чидам блан ишлаши фақат бир мақсадга — ўзи танлаб олган фан соҳасини ҳақиқатан ҳам севган ҳамда фан тараққиётига ҳисса қўшаоладиган ёш олимни тарбиялаб етиштиришга қаратилиши керак. Бунинг учун олий ўқув юртлари дирекциялари, партия ва комсомол ташкилотлари бутун э'тиборни аспирантура орқали илмий кадрлар тайёрлаш ишидаги мавжуд камчиликларни узил-кесил бартараф қилишга, аспирантурага қабул қилишни юқори савияда ўтказишга, илмий раҳбарларнинг жавобгарлигини оширишга ва аспирантларни ҳартомонлама ғамхўрлик блан ўстириш ҳамда тарбиялашга қаратишлари лозим.

КПСС Марказий Комитети июль Пленумининг қарорларида ишлабчиқариш тажрибасига эга бўлган, қобилиятли ёш мутахассисларни кўплаб тайёрлаш ва уларнинг ижодий ўсиши учун зарур шароитни вужудга келтириш вазифаси қўйилган. Бу масалалар блан системали равишда жиддий шуғулланиш район ва шаҳар партия ташкилотларининг муҳим вазифасидир.

Т. НАЖМИДДИНОВ, М. ЯҲ'ЁЕВ.

Пахтакор ўртоқлар! Областимиз бўйича давлатга пландан ташқари камида 15 минг тонна пахта топшириш юзасидан олган социалистик мажбуриятимизни ошириб бажариш учун курашайлик!

☆ ☆

Боёвут совхозлари нега орқада қолиб келаётирлар?

Боёвут райони областимиз пахтачилигида кўзга кўринарли ўринни эгаллайди. Район колхоз ва совхозлари 22500 гектар ерда пахта етиштирдилар. Районда тайёрланадиган 40 минг тоннадан кўпроқ пахтанинг 29 минг тоннадан ортиғини Боёвут совхозлари бериши керак.

Райондаги колхозлар пахта тайёрлаш давлат планини 100.9 процент бажариб, ҳозир ҳам давлатга қўшимча равишда пахта топширишни давом этдирмоқдалар.

Аммо Боёвут совхозларига келганда аҳвол бутунлай бошқача. Бу совхозларда мўл ҳосил етиштирилишига қарамасдан йиғим-терим ишлари ҳаддан ташқари чўзилиб кетаётир. Шунинг учун район пахта тайёрлаш планини энди 85 процент бажариб, областьда ҳамма районлардан кейинда қолиб кетди.

Совхозларда пахта тайёрлаш планининг шу қадар секин бажарилишига сабаб шуки, совхоз раҳбарлари пахта йиғим-теримини уюштиришда етарли ташкилотчилик кўрсатмаётирлар. Айниқса, 4-нчи Боёвут совхозида (директори ўртоқ Юсупов, бош агрономи Зокиров ўртоқлар) куч ва моддий-техника воситалари дала ишларига тўла сафарбар этилмаган, меҳнатни тўғри ташкил этиб, унинг унумдорлигини ошириш тадбирлари мутлақо кўрилмаётир. Совхоз ишчилари ўртасида оммавий-сиёсий ишлар яхши йўлга қўйилмаган. Социалистик мусобақа фақат қоғоздагина бор. Шунинг учун ишчилар ўртасида меҳнат интизоми бўшашиб кетган. Совхоздаги мингдан ошиқ ишга яроқли кишининг ярмидан кўпи дала ишларига қатнашмайди. Совхоз раҳбарлари далаларда жуда камдан-кам бўладилар. Улар кимнинг қандай ишлаётгани тўғрисида аниқ ма'лумотга эга эмаслар. Раҳбарлик фақат телефон орқали қилинаётир, холос. Шунинг учун совхозда бутун мавсум давомида бир кун бўлса ҳам терим графиги бажарилгани йўқ. Далаларда очилиб ётган оппоқ пахталар терилмай, ерга тўкилмоқда, нобуд бўлмоқда. Агар совхоз раҳбарлари ишга мас'улиятсизлик блан қарамаганларида эди мавжуд пахталарни анча барвақт териб олиб, планни бажариш мумкин бўлар эди.

Совхоз далаларида ҳарбир кишининг кунига 50 — 60 килограммдан кўрак териши мумкин. Шу блан бирга мавжуд кўрак териш машиналари ишга солинса даладаги ҳосилни йиғиштириб олиш анча тезлашган бўлар эди. Лекин совхоз раҳбарлари бу ишга ҳам панжа орасидан қарамоқдалар. Шунинг учун совхоздаги ворохоочистительлар ишламай бекор турипти. Сушилка хўжалиги ҳам ёмон аҳволда. Шунинг учун ҳўл пахталар вақтида қуритилмай, давлатга топширилмай қолмоқда.

Бундай аҳволни 1-нчи, 2-нчи ва 3-нчи Боёвут совхозларида ҳам кўрамиз. Масалан, 2-нчи Боёвут совхозида (директори ўртоқ Гусаров) далаларда очилган пахталар жуда кўп. Улар фақат ерга тўкилибгина эмас, ҳатто шамол учириб ҳам нобуд бўлмоқда, броқ совхоз раҳбарлари мавжуд кучларни сафарбар этиб тайёр пахтани териб олишга э'тибор бермаётирлар.

Бу совхозда пахталарни моллар ҳам нобуд қилмоқда. Қайси далага борманг ғўзалар орасида молларнинг айланиб юрганини кўрасиз, лекин бу ҳол ҳечкимни ташвишлантирмайди.

Боёвут совхозларида пахта кўп, аммо у вақтида териб олинмасдан нобуд бўлаётир. Агар даладаги ҳосил териб олинса бу совхозларда ҳам давлат планини бажариш учун имконият бор. Броқ, Боёвут район партия, совет ташкилотлари совхозлар иши блан унчалик қизиқмаётирлар, совхоз раҳбарларига жиддий талабчанлик қилмаётирлар. Бу эса совхоз раҳбарларининг бепарволик, мас'улиятсизлик йўлига кириб қолишларига сабаб бўлаётир, натижада совхозларда пахтани йиғиб-териш ва давлат планини бажариш ўлда-жўлда бўлиб қолмоқда.

Боёвут совхозларида иш тубдан қайтадан қурилиши, даладаги ҳосилнинг бир грамми ҳам нобуд қилинмасдан йиғиб олиниши ва давлат пахта тайёрлаш плани сўзсиз бажарилиши керак.

Т. АҲМАД.

ОБЛАСТЬ РАЙОНЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 1955 ЙИЛ 13 ДЕКАБРЬГАЧА БЎЛГАН М А ' Л У М О Т

(процент ҳисобида)

Районларнинг номи	Бир кунда	Мавсум бошидан	Районларнинг номи	Бир кунда	Мавсум бошидан
Ўртасарой	0,04	109,80	Сирдар'ё	0,09	102,75
Ховос	0,15	108,02	Пискент	0,01	102,49
Гулистон	0,15	107,89	Бўка	—	101,23
Оржоникидзе	0,14	107,79	Верхне-волинск	0,09	100,30
Оҳангарон	0,24	106,04	Ўртачирчиқ	0,06	100,30
Октябрь	0,02	105,76	Бекобод	0,54	100,13
Калинин	0,11	105,14	Чиноз	0,15	99,47
Мирзачўл	0,09	104,34	Оққўрғон	0,23	97,08
Янгийўл	0,04	104,16	Қуйичирчиқ	0,25	91,56
Юқоричирчиқ	0,04	103,37	Боёвут	0,31	84,49

ОБЛАСТЬ СОВХОЗЛАРИДА ПАХТА ТАЙЁРЛАШНИНГ БОРИШИ ТЎҒРИСИДА 1955 ЙИЛ 13 ДЕКАБРЬГАЧА БЎЛГАН М А ' Л У М О Т

(процент ҳисобида)

Совхозларнинг номи	Бир кунда	Мавсум бошидан	Совхозларнинг номи	Бир кунда	Мавсум бошидан
4-нчи Вревский	—	107,3	2-нчи «Далварзин»	0,41	89,60
16-нчи совхоз	0,40	97,01	1-нчи «Боёвут»	0,11	87,00
«Малик»	0,26	96,66	Кўкорол	—	84,4
1-нчи «Далварзин»	0,41	94,29	3-нчи «Боёвут»	0,51	80,42
17-нчи совхоз	0,34	92,61	3-нчи Вревский	1,05	76,05
«ЎзССР бешйиллиги»	0,25	91,56	2-нчи «Боёвут»	0,28	75,08
3-нчи «Далварзин»	0,61	89,83	10-нчи совхоз	—	74,00
			4-нчи «Боёвут»	0,12	69,00

☆

Пландан ташқари пахта топширилмоқда

Мирзачўл районидаги Шверник номли колхоз бундан икки йил аввал экин майдони 200 гектар бўлган кичик ва қолоқ колхозлардан ҳисобланар эди. Колхоз а'золари ўз хўжаликларини мустаҳкамлаш, пахтачиликни ривожлантириш мақсадида йил сайин бўз ва қўриқ ерларни ўзлаштириш ҳисобига экин майдонларини анча кенгайтирдилар. Улар бу йил пахта майдонини 440 гектарга етказиб, мўл ҳосил етиштирдилар ва уни бирдамлик ва уюшқоқлик блан йиғиб-териб олдилар. Колхоз ҳар гектаридан давлатга 20,5 центнердан пахта топшириб, йиллик пахта тайёрлаш давлат планини муваффақият блан бажарди. Колхозчилар далада қолган ҳосилни чамалаб кўриб, она-Ватанимизга пландан ташқари яна 12 процент миқдорида пахта топшириш учун курашмоқдалар.

Ш. КОЕНОВ.

Ворошилов номли колхознинг муваффақияти

Ўртачирчиқ районидаги Ворошилов номли колхоз йиллик пахта тайёрлаш планини 102 процент бажарди. Колхознинг ватанпарвар пахтакорлари бу йил 1 077 гектар пахта майдонининг ҳар гектаридан давлатга 21,2 центнердан ҳосил топширдилар.

Колхознинг 13 та пахтачилик бригадасидан 12 таси йиллик планни ошиғи блан бажаришга эришди.

Колхоз далаларида ҳали ҳосил кўп. Колхозчилар давлатга пландан ташқари пахта топширмоқдалар.

Шу блан бирга колхозда келгуси йилда ҳам пахтадан мўл ҳосил олиш учун тайёргарлик ишлари қизитиб юборилди. Ғўзапояни тозалаш ва уни юлиш, ерни ўғитлаш, шудгорлаш ишлари бирга боғлаб олиб борилмоқда.

Ворошилов номли колхоз пахта тайёрлаш планини бажариш блан бирга, давлат мажбуриятларининг бошқа турларини ҳам тўла ва ортиғи блан бажарди.

Ҳозир колхозчилар КПСС XX с'езди ва Ўзбекистон КП XIII с'езди шарафига социалистик мусобақани қизитиб, 1956 йилда ҳам қишлоқ хўжалигининг ҳамма соҳаларида янги муваффақиятларга эришиш учун астойдил ҳаракат қилмоқдалар.

М. АБУБАКИРОВ.

Кузги шудгорлаш тугалланди

Оржоникидзе район Куйбишев қишлоқ Советидаги Маленков номли колхоз областимизда анча йирик ва юқори ҳосилли колхозлардан бири ҳисобланади. Колхознинг азамат пахтакорлари МТС механизаторлари блан ҳамкорликда ҳар йили кузги-қишки шудгорлашни ва мелиоратив ишларни ўз вақтида юқори сифатли қилиб ўтказишлари натижасида пахтадан йил сайин юқори ҳосил етиштиришга эришаётирлар. Ўтган йили кузда сифатли қилиб шудгорланган 800 гектар ерга чигитни баҳорда янги, прогрессив усулда жойлаштирган колхоз а'золари ҳар гектаридан жонажон Ватанимизга 36 центнердан «оқ олтин» топшириб, йиллик пахта тайёрлаш давлат планини 105 процент қилиб бажардилар. Колхоз а'золари пахта майдонларини кузда шудгорлаб олишга бу йил ҳам катта аҳамият бераётирлар.

Ҳозир колхоз а'золари азамат механизаторлар блан биргаликда 800 гектар пахта майдонининг сўнгги гектарларини шудгордан чиқариб, КПСС XX с'езди шарафига бошланган умумхалқ социалистик мусобақасида илғорлар қаторида бормоқдалар.

Ю. МАҲКАМОВ.

☆ ☆ ☆ ☆ ☆ ☆

Октябрь районида пахта нобуд бўлмоқда

Октябрь районидаги пахтакор колхозлардан 11 таси йиллик пахта тайёрлаш планини ошириб бажарди. Қолган 3 колхоз эса пахта тайёрлаш планини энди 94—98 процентга етказди. Қолоқ ҳисобланган Энгельс номли, Андреев номли, Маленков номли колхозлар ҳам илғор колхозлар қатори планларини бажариб, қолоқликдан чиқиб олдилар. Ҳар икки МТС зонасидаги колхозларнинг бу ғалабаси районда пахта тайёрлаш планини бажаришнигина эмас, балки пландан ташқари давлатга яна қўшимча анча пахта топшириш имкониятини туғдирди. Бу нарса, район пахтакорларининг пахтачиликни ривожлантириш тўғрисидаги партия ва ҳукуматимиз қарорларини амалга ошириш учун ёз бўйи фидокорона меҳнат қилганликларини, янги, прогрессив методни дадиллик блан қўллаганликларини, пахтакор республикаларнинг Тошкентда бўлиб ўтган кенгаши Мурожаатига амал қилганликларини ва ғўза парваришини қулай агротехника муддатларида ўтказиш учун курашганликларини кўрсатади. Бу албатта яхши ва қувончли бир воқиа. Шунга ўхшаш Октябрь район пахтакорларининг районда пахта тайёрлаш планини бажариш блан бирга, давлатга қўшимча равишда 1750 тонна пахта бериш ва кузги тадбирларни тўла-тўкис адо этиш мажбуриятини олганликлари ҳам жуда яхши ва қувончли ҳаракатдир.

Броқ районда план бажарилиб, колхозлар қўшимча мажбуриятлар олганларидан кейин иш бошқача тус олабошлади. «План бажарилди, буёғи ўзи бўлади» деган кайфият яққол сезилабошлади. План тўлдирилгунча бўлган қизғин ҳаракатлар, «югур-югурлар», «ҳа бўл-ҳа бўл» деган қистовлар ва устма-уст телефон жиринглари эшитилмай қолди. Юқорида айтилган хотиржамлик кайфияти тобора кўпроқ ҳукмронлиқ қилабошлади. Ҳатто айрим колхозлар далаларида қолган кўракларни йиғиб олишни бутунлай тўхтатиб қўйдилар.

Биз «Сталинчи» колхоз партия ташкилотининг секретари ўртоқ Ҳусанбой Бойжигитов блан суҳбатлашар эканмиз, у мақтаниб гапирабошлади:

— Колхозимиз пахта планини 106,76 процент қилиб бажарди. Абдурайим Турғунбоев бошлиқ бригадада ҳар гектар ердан 29 центнердан ҳосил олинган бўлса, Мизраб Амирхонов бошлиқ бригадада 35 центнердан ҳосил олинди ва план 135 процент қилиб бажарилди. Бу бригадаларда шудгор ҳам тамом бўлди ҳисоб.

— Бу айтганингиз шубҳасиз катта ютуқ. Лекин план тўлгандан кейин 70 тонна пахта берамиз деб, берилган ва'данинг бажарилиши қандай? — деб сўрадик.

— Уни ҳам бажарамиз, имкониятимиз бор.

— Имконият бўлса, нега қолган пахтани териб олиш иши тўхтаб қолди?

— Бугун-эрта ишни ташкил этамиз, қўймаймиз, — дейди Бойжигитов.

Колхознинг Ислоҳот массивидаги Слув Қосимбеков бошлиқ бригаданинг 50 гектарча ерида ҳали кўрак кўп. Лекин буни йиғиб олиш тўғрисида ҳечким бош қотирмай қўйган. Колхоз раҳбарлари ютуқлар олдида эсанкираб қолганлар. Раис ўртоқ Жўрабеков қолган ҳосилни тезроқ териб олишни ташкил этишни бутунлай унутиб қўйган. Даладаги ишлар ўз ҳолига ташлаб қўйилганлиги учун, жуда оз киши кўрак термоқда. Натижада колхоз кейинги кунларда давлатга деярли пахта топширмай қўйди.

Айни аҳволни пахта тайёрлаш планини 102,66 процент қилиб бажарган, лекин далада ҳали пахтаси — кўраги кўп бўлган Хрушчев номли колхозда ҳам кўриш мумкин. Бу колхозда ҳам партия ташкилотининг секретари ўртоқ Мирзараим Мақсудовнинг сўзи блан айтганда, пландан ташқари 40 тонна пахта тайёрлашга ва'да берилган эди. Ҳозир колхоз ва'дани 44 тонна қилиб бажармоқчи-ю, аммо қолган ҳосилни йиғиб олиш иши унутилабошланган. Масалан, биз шу колхозга борган куни ҳали 200 гектар ердаги кўраклар тўла йиғиб-териб олинмаганлигини кўрдик. Демак, кўсакларни йиғиб-териб олиш иши яхши уюштирилмаган, кўрак тераётганлар сони 50—60 кишидан ошмайди.

Хрушчев номли, Андреев номли колхозларнинг раҳбарлари «планни бажардик» деб ҳовлиқиб кетиб, далада қолган ҳосилни йиғиштириб олишни бўшаштириб юбормоқдалар, пахта нобудгарчилигига қарши кескин кураш олиб бормаётирлар. Натижада далада, йўлларда, хирмон, сушилка атрофида, ворох машиналари ёнида пахта, кўраклар чочилиб оёғости бўлиб ётипти. Бу ҳол ҳечкимни ташвишга солмаётир.

М. Воробейчиков чизган расм.

Андреев номли колхозда ҳам қолган ҳосилни йиғиб олиш ишига бутунлай беparволик блан қаралмоқда. Айниқса кейинги бир ҳафта ичида бу муҳим иш бутунлай тўхтаб қолган. Бунинг сабабини сўрасангиз, колхоз раҳбарлари турли баҳоналарни рўкач қилаётирлар. Иш нотўғри ташкил этилганлиги учун далага чиққан одамларнинг кўпи нуқул ғўзапоя йиғиш блан банд бўлиб, кўракларни йиғиб олиш ўз ҳолига ташлаб қўйилган. Шундай қилиб, даладаги қолган ҳосилни йиғиб олиш иши кейинга суриб юборилмоқда. Айниқса Маматкарим Қурбонов, Алиқул Холматов ўртоқлар бошлиқ бўлган бригада ерларида териб олинмаган кўраклар жуда кўп.

Бундан ташқари Андреев номли колхозда ҳам, Хрушчев номли колхозда ҳам пахта нобудгарчилигига қарши мутлақо кураш олиб борилмаётир. Дала йўлларида, катта кўчаларда, сушилка атрофларида кўплаб пахта сочилиб ётгани ҳолда, уларни йиғиб-териб олиш ташкил этилмаган. Айниқса кўрак тозалайдиган машинадан чала чиқарилган, ҳали ичида кўпгина пахтаси бўлган чаноқлар сушилка атрофларида оёғости бўлиб ётипти. Андреев номли колхозда шундай кўраклар бир вақт қайта тозаланабошлаган бўлса-да, лекин кейин яна тўхтатиб қўйилган.

Район партия комитетининг секретари ўртоқ Жданов: «Бўшашувчилик бизнинг районимизда кучли, ўзимиз ҳам хотиржамликка тушиб қолдик, илгаригидек ҳаракат қилмай қўйдик, натижада Андреев номли, Ленин номли, «Ўзбекистон», «Сталинчи», Киров номли бирқатор колхозлар далада ҳосил бўлгани ҳолда ишни бўшаштириб юбордилар. Шу туфайли айрим кунлари давлатга бир грамм ҳам пахта бермай қўйдилар», деб иқрор бўлади.

Рост. Октябрь районида қилинган ва'дани тўла равишда бажариш учун ҳосил бор-у, лекин жиддий ҳаракат йўқ. Район колхозлари марраға етдик деган кайфиятга берилиб, ҳамма ишни бўшаштириб юбордилар. Бу ҳол Октябрь район пахтакорларининг ша'нига сра ярашмайди. Улар ўз шуҳратларини сақлаб қолишлари, сўнгги кўракларни ҳам жадал йиғиб олиб, мамлакатга кўпроқ пахта бериш учун чинакам курашишлари керак.

Б. ХАЛИЛОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбири.

Кўрак чувиш машиналаридан унумли фойдаланилмоқда

Сирдар'ё районидаги 2-нчи МТС нинг механизаторлари ғўза парваришида қўлга киритган ютуқларини ҳосил йиғим-теримида колхозчиларга яқиндан ёрдам бериш блан мустаҳкамламоқдалар. Шу кунларда МТС зонасидаги колхоз далаларида 30 дан ортиқ кўрак чувиш машинаси мунтазам равишда ишлаб турипти.

Айниқса, МТС нинг Охунбобоев номли, Маленков номли колхозларида хизмат қилаётган И. Бухаров, Леонов, Подзугин ўртоқлар бошлиқ трактор бригадаларининг механизаторлари ўз агрегатларидан тўла ва унумли фойдаланганлари ҳолда фидокорона меҳнат қилиб, кунлик нормани 1.5—2 ҳиссадан бажараётирлар.

Охунбобоев номли колхозда хизмат қилаётган ўртоқ Рашид Каримов ўз агрегати блан 270 тонна кўрак чувиб, барча колхозчиларнинг ҳурматига сазовор бўлди. Ўртоқ Р. Каримов Ўзбекистон ССР Олий Совети Президиуми, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети ва Ўзбекистон КП Марказий Комитетининг Мурожаатига жавобан, мавсум охиригача ўз агрегати блан яна 150 тонна кўрак чувиб беришга аҳд қилди.

З. РАҲМОНОВ.

Уй-жой қурилишидаги камчиликларга барҳам берилсин

ТАНҚИДНИ Э'ТИРОФ ЭТАДИЛАРКУ, АММО...

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати мамлакатимизда қурилиш ишларини тобора ривожлантиришга алоҳида э'тибор бериб келмоқдалар. Халқимиз бинокорлардан қурилишларнинг муддатини имкони борича қисқартириш, сифатини яхшилаш ва таннарҳини камайтиришни талаб қилмоқда. Шу нуқтаи назардан қараганда, Олмалиқ шаҳар қурилиш бошқармасининг фаолияти талабга етарли жавоб бермайди. Шу йилнинг ўтган ойлари ичида шаҳар меҳнаткашларига белгиланганидан 8 минг квадрат метрдан ортиқ уй-жой майдони фойдаланишга топширилмади. Шунингдек, кўпгина маданий-маиший об'ектлар қурилиши ҳам белгиланган муддатлар ўтиб кетганига қарамай, ҳали битказилгани йўқ. Бу бошқарма об'ектларни секин ва сифатсиз қурмоқда.

Хўш, қурилиш бошқармасида бундай камчиликларнинг юз беришига сабаб нима? Аввало шуни айтиш керакки, қурилиш бошқармаси мавжуд техника ва ишчи кучларини жуда кўп об'ектларга сочиб юборган. Бу эса ўз навбатида мавжуд техникадан унумсиз фойдаланиш, қурилишларнинг муддатини узайтириб юбориш ва иш сифатининг пасайиб кетишига олиб келмоқда. Масалан, 29-нчи кварталда 3 квартирали уй-жой биносининг пардоз ишлари олиб борилмоқда. Шу кварталда яна икки уй-жой биносининг деворлари қурилмоқда. 67-нчи кварталда йирик блоклардан 3 та уй-жой биноси қурилаётир, 69-нчи кварталдаги уй-жой биноларида сувоқ ишлари олиб борилаётир. Бундан ташқари қурилиш бошқармасининг коллективи муҳим заказ—2 та машина-трактор станцияси қураётир.

Кўриниб турипти, қурилиш майдончалари ҳаддан ташқари кўпайиб кетган. Бу об'ектларнинг деярли ҳаммасида иш сур'ати талабга жавоб бермайди. Қурилиш об'ектларининг ҳарбирида 10—15 киши ишлайди, холос. Ишлабчиқариш ёмон ташкил этилганлиги сабабли у ёки бу об'ектда қурилиш ишларини тамомлаб, уларни фойдаланишга топшириш планлари бажарилмаётир. Хўжа кўрсингагина тузилган графикларга қурилиш участкаларининг биронтасида ҳам амал қилинмайди. Плансиз иш олиб бориш, ишчи кучи ва техниканинг ҳаддан ташқари сочиб юборилганлиги—қурилиш ишлари плани бажарилмаётганлигининг асосий сабабидир. Бу ҳақда бошқармада жуда кўп гапирилади. Бошқарма план бўлими юқоридаги камчиликларнинг ҳаммасини ёзиб боради, раҳбарларга бу ҳақда доклад қилади. Қурилиш бошқармасининг раҳбарлари эса давлат планларининг бажарилмай қолаётганлигини кўрсатувчи салбий рақамларни кўриб, ўзларининг ғоятда афсусланганликларини билдирмоқдалар, холос. Мавжуд камчиликларнинг олдини олиш, қурилиш ишлари планининг ҳамма кўрсаткичлар бўйича бажарилишини та'минловчи ташкилий-техникавий тадбирларни амалга ошириш ҳақида ўйламаётирлар. Шунинг натижасида бошқарма сентябрь ойи планини бор-йўғи 73 процент бажарган эди. Октябрь ва ноябрь ойлари топшириғи ҳам бажарилмади.

Қурилиш ишлари планининг бажарилмай қолаётганлигига яна бир сабаб шундаки, бошқарма бинокорлари ўз вақтида қурилиш материаллари блан та'минланмаётирлар. Масалан, июль, август, сентябрь, октябрь ойларида қурилиш участкалари зарур миқдорда цемент блан та'минланмади. Шунинг натижасида кўпгина об'ектларда иш тўхтаб қолди. Қурилиш участкаларида бинокорлик материалларини тежаб-тергаб сарфлаш устидан етарли даражада назорат ўрнатилмаган. Шунинг оқибатида кўп миқдорда қурилиш материаллари ортиқча сарфланмоқда. Масалан, шу йилнинг ўтган ойлари мобайнида бинокорлик материалларини ортиқча сарфлаш натижасида давлатга 2 миллион сўмдан ортиқ зарар келтирилди.

Буерда шуни ҳам айтиб ўтиш керакки, битказилиб фойдаланишга топширилаётган об'ектларнинг сифати талабга жавоб бермайди. Бунинг сабабларидан бири шуки, бинокорлар кўпинча сифатсиз материал олмоқдалар. Келтирилаётган ғиштнинг кўп қисми давлат стандартига жавоб бермайди. Айниқса дурадгорлик буюмларининг сифати паст. Шаҳардаги ишлабчиқариш корхоналари комбинатининг ёғоч ишлаш цехи муттасил сифатсиз ва брак маҳсулот тайёрламоқда. Комбинатнинг техника-назорат бўлими тайёрланаётган маҳсулот сифатини яхшилаш чораларини кўрмаётир. Бу ҳақда бинокорлар комбинат директори вазифасини бажарувчи ўртоқ Войцеховскийга бирнеча бор сигнал бердилар. Аммо бундан ҳозирча ҳечқандай натижа чиқмади.

Ма'лумки, иш процессларини механизациялаш меҳнат унумдорлигини оширишнинг муҳим факторидир. Афсуски, шаҳар қурилиш бошқармасининг раҳбарлари бу муҳим соҳага жиддий э'тибор бермаётирлар. Айрим қурилиш участкаларида ғишт, ёғоч, турли хил қоришма ва бошқа бинокорлик материаллари қўлда ташилмоқда. Мавжуд механизмлардан тўла ва унумли фойдаланиш тадбирлари кўрилмаётир. Бошқарманинг ишлабчиқариш-техника бўлими бинокорлик ишларида илғор усулларни қўлланиш ва новаторларнинг методларини оммалаштириш, ишлабчиқаришга механизацияни кенг жорий қилиш каби муҳим масалалар блан жиддий равишда шуғулланмаётир.

Юқорида санаб ўтилган камчиликлардан бошқарма раҳбарлари яхши хабардор. Бу камчиликлар ҳақида шаҳар газетаси бирнеча бор танқидий мақолалар блан чиқди. Қурилиш бошқармасидаги партия ва касаба союз мажлисларида ҳамда ишлабчиқариш кенгашларида бошқарма фаолиятидаги жиддий камчиликлар ҳақида ҳар гал гапирилади, уларни қисқа муддат ичида тугатиш ҳақида даста-даста қарорлар қабул қилинади, лекин бу қарорлар амалга оширилмаётир. Қурилиш бошқармасининг раҳбарлари коммунистлар ва илғор ишчиларнинг сигналларига сезгирлик блан қулоқ солмаётирлар. Шунинг учун ҳам бошқарма фаолиятидаги жиддий камчиликлар ҳамон давом этиб келмоқда.

Н. ГОРОДНИЧЕНКО.

МЕНДАН КЕТГУНЧА...

Республикамиз пойтахти Тошкентда жуда катта ҳажмда қурилиш ишлари олиб борилмоқда. Шаҳарда янги-янги кўчалар, кварталлар бунёдга келмоқда. Пойтахтимиз кунсайин обод ва кўркам бўлаётир. Партия ва ҳукумат меҳнаткашлар учун уй-жой, касалхона, мактаб, клуб ва бошқа маданий-маиший муассасалар бинолари қурилишига йилсайин кўплаб маблағ ажратмоқда.

Броқ шуни айтиш керакки, шаҳардаги қурилиш ва лойиҳалаш ташкилотларининг ишида ҳали жиддий камчиликлар бор. Бу камчиликлардан энг каттаси шундаки, битказилаётган об'ектларнинг, жумладан уй-жой биноларининг сифати шу куннинг талабларига жавоб бермаётир. Айрим қурилиш ташкилотлари об'ектларни наридан-бери, чала-ярим битказиб фойдаланишга топширмоқдалар. Ба'зи ҳолларда бундай об'ектлар қабул комиссияси томонидан қайтарилаётир. Йўл қўйилган хатоларни тузатиш, айрим чала ишларни қайтадан қилиш ва бошқа ишларга давлатнинг кўплаб маблағлари ортиқча сарфланмоқда.

Бундай камчиликларнинг юз беришига сабаб шундаки, лойиҳалаш ташкилотлари фойдаланишга қулай бўлган проектлар ишлаб чиқишга жиддий этибор бермаётирлар, қурилиш ташкилотлари эса сифат масаласида жуда катта камчиликларга йўл қўймоқдалар. Жумладан, Тошкент шаҳар қурилиш тресті бажарилаётган ишларнинг сифати устидан жиддий назорат қилмаётир.

Мисол учун 1952 йилда қурилабошлаган Библиотечная кўчасидаги иккинчи уйни олайлик. 1954 йилнинг ёзида «Водоканал» трестининг бошқарувчиси ўртоқ Хўжаевнинг кўрсатмасига биноан бу уйга трест ходимлари кўчиб кирдилар. Трест ходимлари янги уйга кўчиб кирганликларидан жуда севиндилар. Айримлари «новоселье»лар ўтказдилар. Броқ, кейинчалик бу уйларнинг кўпчилигида анчагина битказилмаган чала ишлар борлиги ма'лум бўлди. Жумладан, иккинчи қаватда пол ювилганда канализация трубаси ўтказилган тешикдан сув оқиб биринчи қават хоналарига тушди. Айрим эшик ва деразалар сифатсиз ишланганлигидан очилса ёпилмайди, ёпилса очилмайди, кухнялардаги плиталар эса тутун тортмайди.

Ўтган йилнинг 13-нчи декабрида бу бино Госархстрой контроль инспекцияси томонидан текширилди ва тегишли акт тузилди. Актда юқоридаги ва бошқа жиддий камчиликларнинг ҳаммаси бирма-бир санаб ўтилди. Шундан кейин трест ва шу уйни қурган бешинчи қурилиш бошқармаси аниқланган камчиликларни тузатиши ва чала қилинган ишларнинг ҳаммасини бажариши керак эди. Афсуски бундай бўлмади.

Худди шундай камчиликларни бошқа об'ектларда ҳам кўриш мумкин. Мисол учун Москва районі Ўқчи кўчасида молия-иқтисод институтининг студентлари учун қурилаётган ётоқхонани олиб кўрайлик. Бу ётоқхона шаҳар қурилиш трестининг 7-нчи қурилиш бошқармаси томонидан қурилаяпти. Қурилиш ташкилотининг бошлиғи Федоренко, институт инженери Васильев ўртоқлар бажарилаётган ишларнинг устидан лозим даражада техника назорати ўрнатмаганлар. Шунинг оқибатида бино фундаменти проектда белгиланганидан қарийб 2 метр пастдан қўйилган. Йўл қўйилган бу камчилик давлатга 250 минг сўм зарар келтирди.

Навоий кўчасида қурилган 6-нчи уйда айниқса катта камчиликларга йўл қўйилган. Шуни ҳам айтиш керакки, бу бино фойдаланишга топширилмасдан илгари Тошкент шаҳар ижроия комитети унинг айрим хоналарига кўчиб киришга руҳсат берган. Қурилиш ишлари тамомлангандан сўнг қабул комиссияси қурилиш-монтаж ишларининг чала эканлигини аниқлади ва бинони фойдаланиш учун қабул қилмади. Чала ишларни битказиш учун шаҳар уй-жой бошқармаси 105 минг сўм пул ажратди, лекин бу ишлар шу кунгача қилингани йўқ.

Бажарилаётган ишларнинг сифати устидан доимий назорат ўрнатмаслик каби ишимизга зарар берадиган практикани СССР Қурилиш министрлигининг 32-нчи қурилиш тресті (бошлиғи ўртоқ Полетаев) фаолиятида ҳам кўриш мумкин. Шу трестнинг ўртоқ Векслер бошлиқ қурилиш ташкилоти 1951 йилда Ново-Московская кўчасида экскаватор заводининг ишчилари учун уй қурабошлаган эди. Броқ бу об'ект шу кунгача фойдаланишга топширилгани йўқ. Деворлар ўрнатилаётганда иситиш системаси, водопровод ва канализация трубалари учун жой қолдириб кетилмаган. Шунинг натижасида кўпгина ишларни қайтадан қилишга тўғри келди. Ойна равоқлари ба'зи жойларда белгиланган размердан юқорига, ба'зи ерларда эса пастга ўрнатилган.

Тошкентдаги қурилиш ташкилотларининг фаолиятидан бундай камчиликларни кўплаб келтириш мумкин. Булар шунинг оқибатида юз бермоқдаки, ишнинг сифати устидан тегишли назорат ўрнатилмаётир. Қурилиш трестларининг раҳбарлари бўлса ҳарбир об'ектдаги бажарилган ишларнинг сифати учун инженер-техник ходимлар ва прорабларнинг мас'улиятини оширмаётир. Айрим ҳолларда лойиҳалаш ташкилотлари об'ектларни проект смета ҳужжатлари блан тўла та'минламаётирлар.

Меҳнаткашлар уй-жойларнинг тез, арзон қурилиши блан бир қаторда уларнинг юқори сифатли бўлишини талаб қилмоқдалар.

Тошкентда ҳали фойдаланишга топширилмаган уйларга кўчиб кириш ҳоллари кун сайин кўпаймоқда. Ҳозир шаҳарда фойдаланишга топширилмаган, аммо унга кўчиб кирилган уй-жойлар 7 минг квадрат метрни ташкил этади.

Маҳаллий Советлар ва қурилиш ташкилотлари ишни орқага сурадиган бундай камчиликларни олдини олиш, уй-жой қурилиши сур'атини тезлаштириш блан бирга унинг сифатини яхшилашга имкон берувчи зарур тадбирларни амалга оширишлари керак.

С. НИКОЛЬСКИЙ.

СССР ОЛИЙ СОВЕТИ ДЕЛЕГАЦИЯСИНИНГ ГДРДА БЎЛИШИ

БЕРЛИН, 11 декабрь. (ТАСС). СССР Олий Советининг Н. С. Патоличев бошчилигида Германия Демократик Республикасида меҳмон бўлиб турган делегацияси бугун Потсдамга бориб, бу ердаги тарихий жойларни кўрди. Меҳмонлар қадимий Сан-Суси саройини кўрдилар, тарихий Потсдам битими имзоланган жой бўлган Цецилиенхофни тамоша қилдилар.

Совет меҳмонлари ўзларига ҳамроҳ бўлган Цецилиенхоф директори ёзувчи О. Виснернинг изоҳотларини ғоят қизиқиб тингладилар.

СССР Олий Советининг делегатлари бу жойларни кўздан кечирганларидан кейин таассуротлар дафтарига қуйидаги сўзларни ёзиб қолдирдилар: «Ўртоқ Сталин бошчилигидаги совет делегацияси тинчлик иши манфаатларини, немис халқининг манфаатларини ҳимоя қилган жой бўлган Цецилиенхофни зўр қизиқиш блан тамоша қилдик».

Н. С. Патоличев СССР Олий Совети делегацияси номидан немис дўстларимизга совет халқининг вакилларини самимий, чин қалбдан кутиб олганликлари учун қизғин ташаккур изҳор қилди ва совет халқи ҳам немис халқини ана шундай дўст деб билганини айтди. ГДР Халқ палатаси Президиуми раисининг ўринбосари Г. Геттинг, СССРнинг ГДРдаги маслаҳатчиси С. Т. Аставин ва немис ҳамда совет томонидан бошқа расмий шахслар СССР Олий Совети делегациясига ҳамроҳ бўлдилар.

В. Пикнинг 80 йиллиги муносабати блан бўладиган тантаналарга

ПЕКИН, 12 декабрь. (ТАСС). Синьхуа агентлиги хабар беради: Вьетнам Демократик Республикаси Миллат мажлиси доимий комитетининг раиси ва Вьетнам меҳнаткашлар партияси Марказий комитетининг а'зоси Тон Дук Танг кеча Пекиндан Германияга жўнаб кетди. Германия Демократик Республикаси ҳукуматининг ва Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий комитетининг таклифи блан Тон Дук Танг Германия Демократик Республикаси президенти Вильгельм Пикнинг 80 ёшга тўлишига бағишланган тантатаналарда қатнашади.

ПЕКИНДА ОТТО ГРОТЕВОЛЬ ҲУЗУРИДА ҚАБУЛ МАРОСИМИ

ПЕКИН, 12 декабрь. (ТАСС). Синьхуа агентлиги хабар беради: Германия Демократик Республикаси ҳукумат делегациясининг бошлиғи бош министр Отто Гротеволь кеча Пекинда қабул маросими ўтказди. Қабул маросимида Хитой Халқ Республикасининг раиси Мао Цзэ-дун, халқ вакиллари Умумхитой мажлиси доимий комитетининг раиси Лю Шао-ци, Хитой Халқ Республикаси Давлат кенгашининг бош министри Чжоу Энь-лай, халқ вакиллари Умумхитой мажлиси доимий комитети раисининг ўринбосарлари Ли Цзи-шэнь, Шэнь Цзюнь-жу ва Пин Чжэнь, Хитой Халқ Республикаси Давлат кенгаши бош министрининг ўринбосари Чэнь Юнь, министрлар, Хитой жамоат ташкилотларининг мас'ул ходимлари ҳозир бўлдилар. Ҳозир бўлганлар орасида Хитой Халқ Республикасининг Германия Демократик Республикасидаги элчиси Цзэн Юн-Цюань ва СССРнинг Хитой Халқ Республикасидаги Элчиси П. Ф. Юдин ҳам бор эди. Қабул маросими ғоят дўстона вазиятда ўтди.

Чехословакия халқ хўжалигини ривожлантириш давлат плани масаласига доир конференция

ПРАГА, 11 декабрь. (ТАСС). 9 декабрьда Прагада халқ хўжалигини 1956 йилда ривожлантириш давлат плани масаласига бағишланган конференция бўлиб ўтди.

Чехословакия республикаси ҳукумати томонидан чақирилган бу конференцияда халқ хўжалигини 1956 йилда ривожлантиришнинг давлат плани тўғрисида бош министр В. Широкий доклад қилди.

Конференция қатнашчилари келгуси йил давлат планининг вазифаларини ва уни муваффақиятли бажаришга қаратилган тадбирларни муҳокама қилдилар.

Н. С. ХРУШЧЕВНИНГ СРИНАГАРДА СЎЗЛАГАН НУТҚИ ТЎҒРИСИДА ҲИНД МАТБУОТИНИНГ ЁЗГАНЛАРИ

ДЕҲЛИ, 11 декабрь. (ТАСС). Газеталар Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчевнинг Кашмирда бўлишини муфассал ёритмоқдалар ва Н. С. Хрушчевнинг 10 декабрьда Сринагарда сўзлаган нутқига алоҳида э'тибор бермоқдалар. Ҳамма газеталар бу нутқ тўғрисидаги муфассал ҳисоботни катта сарлавҳалар остида кўзга кўринарли жойларда босиб чиқармоқдалар. Газеталарнинг кўпчилиги нутқнинг тўла текстини э'лон қилдилар.

«Таймс оф Индиа» газетасининг ёзишига қараганда, Деҳлининг сиёсий доиралари Н. С. Хрушчевнинг Кашмир тўғрисидаги нутқига катта қизиқиш блан қарамоқдалар. Н. С. Хрушчевнинг нутқига, деб ёзади газета, Ҳиндистон ҳукуматининг Кашмир масаласидаги сиёсати нуқтаи назаридан баҳо бермоқдалар. Ҳиндистон ҳукумати ўзининг халқаро мажбуриятларига, Кашмир қонун чиқарувчи мажлисининг бу штат Ҳиндистонга қўшиб олиниши лозим, деган қарорига ва, ниҳоят, Қўшма Штатлар Покистонга кенг миқ'ёсда ҳарбий ёрдам кўрсатишга киришганларидан кейин Кашмирдаги вазият тубдан ўзгарганлигига асосланиб иш кўрмоқда.

Сиёсий доираларда, деб давом қилади «Таймс оф Индиа» газетаси, Хрушчевнинг Покистоннинг Бағдод пактида қатнашганлигини қоралаганлигини ҳам қайд қилмоқдалар. Газета бундан фақат беш кун муқаддам бош министр Неру бу ҳарбий иттифоққа «жуда муваффақиятсиз» ва «афсусланишга сазовор бўлган» иттифоқ деб баҳо берганлигини эслатиб ўтмоқда.

Н. А. БУЛГАНИН ВА Н. С. ХРУШЧЕВНИНГ ҲИНДИСТОНДА БЎЛИШИ ТЎҒРИСИДА МИСР ГАЗЕТАЛАРИНИНГ ЁЗГАНЛАРИ

ҚОҲИРА, 11 декабрь. (ТАСС). Миср матбуоти Булганин ва Хрушчев ўртоқларнинг Ҳиндистонда қилаётган сафарига катта э'тибор бермоқда. Газеталар Совет давлати раҳбарларининг Ҳиндистонда бўлиши тўғрисида, уларнинг Ҳиндистон жамоатчилиги ва мансабдор шахслари блан учрашувлари тўғрисида муфассал хабарлар босиб чиқармоқдалар.

Хабарларда Ҳиндистоннинг ҳамма жойида Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчев жуда катта хурсандчилик блан кутиб олинаётганлиги та'кидланмоқда. Газеталар совет меҳмонларининг жуда кўп суратларини босиб чиқармоқдалар.

Бугунги газеталарнинг ҳаммаси Н. С. Хрушчевнинг Кашмирда сўзлаган нутқини биринчи саҳифаларда э'лон қилдилар ва бу нутқда Совет Иттифоқининг Бағдод пактига салбий қараганлиги тўғрисида айтилган гапларни алоҳида кўрсатиб ўтадилар. «Алжумхурия» ва «Журналь д'Ежипт» Н. С. Хрушчевнинг «Бағдод пакти совун кўпигидек ёрилиб кетади» деган сўзларини сарлавҳаларда кўрсатдилар.

«Алаҳром» ва «Алахбор» газеталари Н. С. Хрушчев нутқида Покистоннинг Бағдод пактида қатнашганлиги қаттиқ танқид қилинганлигини уқтириб ўтмоқдалар. Ҳамма газеталар Н. С. Хрушчевнинг, Совет Иттифоқи Бағдод пакти қатнашчиларини ҳечқачон қўллаб-қувватламади ва қўллаб-қувватламайди, деган сўзларини алоҳида кўрсатиб ўтмоқдалар.

Америка-Португалия қўшма ахборотига қарши норозилик юзасидан Деҳлида намойиш ўтказилди

ДЕҲЛИ, 12 декабрь. (ТАСС). 11 декабрьда Американинг Деҳлидаги элчихонаси биноси олдида Америка блан Португалиянинг Гоа тўғрисидаги қўшма ахборотига қарши норозилик юзасидан яна бир намойиш ўтказилди. Намойишчилар шаҳар кўчаларидан ўтганларида: «Даллеснинг Гоа тўғрисидаги баёнотига чек қўйилсин!», «Португалиянинг Гоадаги ҳукмронлиги йўқотилсин!», «Гоа — Ҳиндистоннинг ажралмас қисмидир!» деган шиорларни айтдилар.

Намойишчилар Даллесга очиқ мактуб ёздилар. Бу мактубда Даллеснинг баёноти Осиёдаги миллион-миллион кишиларнинг ҳисларини ҳақорат қилишдир, дейилади.

Ҳинд журналистлари блан совет журналистларининг учрашуви

ДЕҲЛИ, 11 декабрь. (ТАСС). Бугун Деҳли журналистлари союзи Ҳиндистонда бўлган совет журналистлари группаси шарафига қабул маросими ўтказди. Қабул маросимида Ҳиндистон газеталари, агентликлари ва журналларининг редакторлари ва мухбирларидан, шунингдек четэл матбуотининг вакилларидан 200 га яқин киши ҳозир бўлди.

Союз раиси Шастри совет журналистларига қарата сўзлаган табрик нутқида совет матбуоти вакилларининг келиши ҳинд журналистлари блан совет журналистлари ўртасидаги алоқаларни мустаҳкамлаймоқ учун бўлган аҳамиятини уқтириб ўтди.

«Правда» газетаси бош редакторининг ўринбосари Ю. А. Жуков жавоб нутқи сўзлаб, халқлар ўртасида дўстликни ва ишончни мустаҳкамлашда журналистларнинг муҳим роли борлигини кўрсатиб ўтди ва Ҳиндистон матбуоти совет раҳбарларининг Ҳиндистонда қилган саёҳатини об'ектив равишда ёритаётганлигини қайд қилди.

Деҳли журналистлари союзи номидан совет журналистларига Москва журналистлари уйи учун совға — фил тишидан ясалган шахмат топширилди.

Солдат дўстлари иттифоқининг II Умумпольша с'езди

ВАРШАВА, 12 декабрь. (ТАСС). Варшавада Польша Халқ Республикаси Солдат дўстлари иттифоқининг II Умумпольша с'езди очилди. С'ездга 450 дан кўпроқ делегат, шунингдек Совет Иттифоқи, Хитой Халқ Республикаси, Чехословакия, Германия Демократик Республикаси, Венгрия Румидия, Болгариядан меҳмонлар келдилар. С'ездни очиш маросимида Министрлар совети раисининг ўринбосари ва миллий мудофа министри, Польша маршали Константин Рокоссовский ва Польша Бирлашган ишчи партияси Марказий комитетининг секретари Ежи Моравский ҳозир бўлдилар.

Иттифоқ бош правлениесининг раиси Юзеф Турский Иттифоқнинг фаолияти тўғрисида доклад қилди. У ҳозирги вақтда Польша Халқ Республикаси Солдат дўстлари иттифоқининг 1 миллион 600 мингга яқин а'зоси борлигини айтди.

Польша маршали К. Рокоссовский Иттифоқнинг вазифалари тўғрисида катта нутқ сўзлади.

Контр-адмирал А. Матушкин с'ездни ДОСААФ номидан табриклади. А. Матушкин с'ездга «Потёмкин» броненосининг моделини ва ДОСААФнинг эсдалик вимпелини тақдим этди. Чет эллардан келган бошқа меҳмонлар ҳам с'ездни табрикладилар.

Ҳаво алоқаси тўғрисида Югославия-Польша битими

БЕЛГРАД, 12 декабрь. (ТАСС). ТАНЮГнинг билдиришича, кеча Белградда ҳаво алоқаси тўғрисида Югославия-Польша музокаралари тамом бўлган. Югославиянинг авиатранспорт ташкилоти блан Польша ҳаво алоқалари жамияти («Лет») ўртасида тегишли вакилликларни та'сис этиш тўғрисидаги ва ўзаро хизмат кўрсатиш ҳақидаги битим имзоланган.

Варшава блан Белград ўртасида ҳаво алоқаси 1956 йил 14 январьдан бошланади. Самолётлар ана шу йўлдан ҳафтада икки марта учадилар.

ЎЗБЕКИСТОН САН'АТ УСТАЛАРИ ДЕЛЕГАЦИЯСИ ДЕҲЛИГА ЖЎНАБ КЕТДИ

Ҳиндистон республикаси ҳукуматининг таклифига мувофиқ Ўзбекистон сан'ат арбоблари делегацияси 13 декабрьда Тошкентдан Деҳлига жўнаб кетди. Делегация составида — СССР халқ артисткаси Ҳалима Носирова, Ўзбекистон ССР халқ артистлари Галия Измайлова, Карим Зокиров ва Комилжон Отаниёзов, республикада хизмат кўрсатган артист Саттор Ярашев, артистка Саодат Қобулова, ҳамда Навоий номидаги ўзбек опера ва балет театрининг, Ўзбекистон филармонияси ва эстрадасининг бошқа артистлари, шунингдек ёшлар ва студентларнинг Варшавада ва Бухарестда бўлиб ўтган Жаҳон фестивальларида қатнашган ёш ижрочилар бор. Делегацияга драматург — ёзувчи, Ўзбекистон ССР Олий Советининг депутати Абдулла Қаҳҳор бошчилик қилади.

Республика сан'ат усталари Деҳлига жўнаб кетиш олдидан Тошкентда бирнеча ҳисобот концертлари бердилар.

Гастроль қатнашчиларининг 12 декабрьда Алишер Навоий номли опера ва балет театрида бўлган концерти К. Отаниёзов ёзган «Ҳиндистонга салом» деган хор блан бошланди.

Концерт программасига ўзбек классик ва халқ қўшиқлари, қардош халқлар ашулалари ҳамда ўзбек совет композиторларининг операларидан айрим ариялар киритилган. СССР халқ артисти Ҳалима Носирова М. Ашрафийнинг «Ёшлик қўшиғи», «Самарқанд ушоғи» тожик халқ ашуласи «Хушон замон» ва озарбайжон халқ қўшиқларини зўр маҳорат блан ижро этди. Ҳалима Носирова ва Карим Зокиров ижросида «Тоҳир ва Зуҳра» операсидан айтилган дуэтлар тамошабинларнинг олқишларига сазовор бўлди.

Моҳир раққоса Ўзбекистон ССР халқ артисти, Сталин мукофоти лауреати Галия Измайлова ўзбек халқ рақсларини ва помирча рақсни нафис ва юксак маҳорат блан ижро этди.

Ўзбекистон ССР халқ артистлари Карим Зокиров, Комилжон Отаниёзов ва Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист Саттор Ярашев ўзбек классик ва халқ қўшиқларини жуда яхши ижро этдилар.

Концертда Эргаш Шукуриллаев ғубобда, Аюб Қодиров найда ўзбек халқ куйларини зўр маҳорат блан ижро этдилар.

Ёш раққосалардан, Ёшлар ва студентлар жаҳон фестивалининг лауреатлари Қ. Миркаримова, Б. Қориева, Ф. Кайдани, Р. Хожисаидова ва Тамара Юнусоваларнинг уйинлари катта муваффақият қозонди. Ёш раққосалар М. Турғунбоева раҳбарлигида саҳналаштирилган ўйинларни — бухороча, уйғурча, фарғонача ва бошқа рақсларни усталик блан ижро этиб, ўз маҳоратларини намойиш қилдилар.

Моҳир ўйинчи Учқун Ғаниевнинг «Чўпон» ва «Балиқчи» комик ўйинлари, Эргаш Шукуриллаевнинг «Тоғара» ўйини ҳам оригинал ва жозибалидир.

Навоий номли театрнинг солисти Саодат Қобулова ўзбек халқ қўшиқларини ва ўзбек совет композиторларининг операларидан айрим арияларни яхши ижро этди.

Концертда Ўзбекистон ССР халқ артисти К. Отаниёзов, Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артистлар Д. Зокиров, А. Бараев, Э. Шукуриллаев ва артист А. Қодировлардан иборат ўзбек халқ чолғу асбоблари ансамбли қатнашди. Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист И. Фоменко пионинода чалиб қўшиқчиларга моҳирлик блан жўр бўлди.

Ҳиндистонга гастрольга жўнаб кетган Ўзбекистон сан'ат усталарининг Тошкент тамошабинларига кўрсатган концерти зўр муваффақият блан ўтди.

Тошкент аэродромида Ўзбекистон сан'ат усталари делегациясини Ўзбекистон ССР Министрлар Совети раисининг ўринбосари ва ташқи ишлар министри Ғ. С. Султонов, республика маданият министри А. М. Қўчқоров, Ўзбекистон КП Марказий Комитети фан ва маданият бўлимининг мудири С. А. Азимов, Тошкент шаҳар Совети ижроия комитетининг раиси Р. Ғ. Ғуломов, сан'ат ходимларининг ва Ўзбекистон пойтахти жамоатчилигининг кўп вакиллари кузатиб қолдилар.

Суратда: Ҳиндистонга гастрольга жўнаб кетган Ўзбекистон сан'ат усталарининг делегацияси.

И. Глауберзон фотоси.

Болгария Халқ мажлисининг тўртинчи фавқулодда сессияси

СОФИЯ, 12 декабрь. (ТАСС). Бугун Болгария Халқ мажлисининг тўртинчи фавқулодда сессияси очилди. Қуйидаги масалалар сессия муҳокамасига тақдим этилди:

1. Халқ мажлиси президиумининг фармонларини тасдиқлаш;
2. Меҳнаткашлар депутатлари халқ советлари тўғрисидаги қонунни ўзгартириш;
3. Околия ва округлардаги ба'зи жамоатларнинг составини ўзгартириш тўғрисидаги қонун проекти;
4. 1956 йилда халқ хўжалигини ривожлантириш давлат плани тўғрисидаги қонун проекти.

Сессия Халқ мажлиси президиумининг олдинги сессиядан кейинги даврда нашр этган фармонларини тасдиқлади ва қонун қабул қилди. Бу қонунга мувофиқ «меҳнаткашлар депутатлари халқ советлари» «халқ советлари» деб аталади, халқ советларининг депутатлари эса «советниклар» (маслаҳатчилар) деб аталади.

Сессия ўз ишини давом эттирмоқда.

Иқтисодий Ўзаро ёрдамлашиш Кенгашининг сессияси

Иқтисодий Ўзаро ёрдамлашиш Кенгашининг Будапешт шаҳрида 7 декабрьдан 11 декабрьгача сессияси бўлиб ўтди. Сессия ишларида Кенгаш қатнашчилари бўлган ҳамма мамлакатларнинг — Албания Халқ Республикаси, Болгария Халқ Республикаси, Венгрия Халқ Республикаси, Германия Демократик Республикаси, Польша Халқ Республикаси, Румыния Халқ Республикаси, Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ва Чехословакия Республикасининг вакиллари иштирок қилди.

Кенгаш сессиясида шу Кенгаш қатнашчилари бўлган мамлакатлар халқ хўжалигини ривожлантиришнинг яқин йиллардаги асосий йўллари тўғрисида ҳамда шу мамлакатлар аҳолисининг турмуш даражасини янада ошириш тўғрисида фикр олишинди.

Кенгаш шу Кенгаш қатнашчилари бўлган мамлакатларнинг бир-бирларига товарлар етказиб бериш тўғрисидаги узоқ муддатли битимларнинг кўпчилиги бу йил ўз муҳлатини тамомлашини назарда тутиб, Кенгаш қатнашчилари бўлган мамлакатлар ўртасида бундан кейинги давр учун узоқ муддатли савдо битимлари тузиш блан боғлиқ бўлган масалаларни муҳокама қилди.

Кенгашда янги техникани янада жорий қилиш негизида машиналарни кўплаб ишлаб чиқариш, маҳсулотнинг сифатини яхшилаш ва таннархини камайтириш мақсадида Кенгаш қатнашчилари бўлган мамлакатларда машиналар ва ускуналарнинг айрим турларини ишлаб чиқаришни ихтисослаштириш ва кооперативлаштириш масаласи юзасидан ҳам фикр олишинди.

ПРЕЗИДЕНТ ТИТОНИНГ ЭФИОПИЯГА САФАРИ

БЕЛГРАД, 12 декабрь. (ТАСС). Матбуотнинг билдиришига қараганда, Эфиопияга бораётган ЮФХР президенти Иосип Броз-Тито Ассаб портида тўхтаганидан кейин Аддис Абебага жўнаган. У, Аддис Абебада император Хайле Селассие блан ва Эфиопиянинг юқори мартабали арбоблари блан учрашади.

Покистон бош министри Муҳаммад Алининг баёноти

КАРАЧИ, 12 декабрь. (ТАСС). Кеча кечқурун Покистон бош министри Муҳаммад Али баёнот берди. У ўз баёнотида Совет Иттифоқининг Кашмир тўғрисида Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчевнинг Сринагарда сўзлаган нутқларида ифода қилиб берилган позициясига қарши чиқди.

У, жумладан, Кашмир Ҳиндистон Республикасининг штатларидан бири эканлиги масаласини Кашмир халқи ўзи ҳал қилганлиги фактига қарши э'тироз билдирди ва Кашмир халқига ўз тақдирини ўзи ҳал қилиш ҳуқуқини амалга оширишга «имкон берилмади» деб да'во қилди.

Муҳаммад Али ўз баёнотининг анча қисмини Покистоннинг Бағдод ҳарбий пактида иштирок қилишини оқлашга бағишлади. Бош министр «Бағдод пакти нуқул мудофаа ташкилотидир» ва у «бирор мамлакатга қарши қаратилмаган» деган ма'лум да'воларни такрорлади.

ЯНГИ ЙИЛ АРЧАЛАРИ

Шу кунларда шаҳар «Лесоторг» бўлими янги йилни муносиб кутиб олиш учун қизғин тайёргарлик кўрмоқда. Шаҳар аҳолиси учун Иркутск ва Новосибирск областьларидан 30 вагон арча келтирилди. У ерлардан яна 30 минг вагон арча келтирилади. Шундан 10 минг донага яқини болалар муассасалари учун сотилади. Қолганлари эса Театр, Комсомол, Бешёғоч майдонлари, САГУ олдида ва Олой ҳамда Қорасув бозорларида сотилмоқда. Шаҳар аҳолиси кўркам ва хушбўй ҳидли игнабарг Сибирь арчаларини севиб олмоқда.

Арчаларнинг бир қисми республика областьларига юборилади.

Германия Демократик Республикаси қишлоқ хўжалик ишлабчиқариш кооперативларининг раислари ва активлари конференциясида В. Ульбрихт доклади

БЕРЛИН, 11 декабрь. (ТАСС). Германия Демократик Республикаси ишлабчиқариш қишлоқ хўжалик кооперативлари раислари ва активларининг Лейпцигда очилган тўртинчи конференциясида Германия Демократик Республикаси Министрлар совети раисининг биринчи ўринбосари ва Германия Бирлашган социалистик партияси Марказий комитетининг биринчи секретари В. Ульбрихт «Қишлоқ хўжалик ишлабчиқариш кооперативларининг ривожланиб, намунали йирик социалистик хўжаликларга айланиши» деган темада доклад қилди.

В. Ульбрихт республиканинг сиёсий аҳволига муфассал тўхталиб ўтди. Германия тарихида биринчи бўлган ишчи ва деҳқонлар давлати, — деди у, — Европадаги барча давлатларнинг иштироки блан коллектив хавфсизлик тўғрисида шартнома тузилишини талаб қилиб тинчликни та'минлаш йўлидан қат'ият блан бормоқда. Бундай шартнома тузилиши натижасида Европадаги ҳарбий пактлар тугатилибгина қолмасдан, шу блан бирга Германияни қайта бирлаштириш учун негиз ҳам вужудга келтирилади. Германияни қайта бирлаштириш эса, ўз-ўзидан ма'лумки, аввало немисларнинг ўзлари бажарадиган ишдир. Шу сабабли, ҳар иккала герман давлатини бир-бирига яқинлаштириш ва Умумгерман кенгашини барпо қилиш зарур.

Сўнгра докладчи шуни қайд қилиб ўтдики, деҳқонлар тинчлик бўлишини истайдилар, шунинг учун ҳам улар Совет ҳукуматининг халқаро кескинликни юмшатишга, ҳамжиҳатликка эришишга ва қуролсизланишни амалга оширишга қаратилган таклифларига катта қизиқиш блан қарадилар. Докладчи шуни ҳам та'кидлаб ўтдики, Германия Демократик Республикасининг ҳукумати тинчликни та'минлаш ва Германияни қайта бирлаштириш масаласи тўғрисида Женевада немис халқи номидан таклифлар тақдим этган эди. Бу таклифлар фақат Германиядагина эмас, балки бутун дун'ёда ҳам катта қизиқиш блан кутиб олинди. В. Ульбрихт, бирлашган Германия фақат тинчликсевар, демократик давлат бўлиши мумкинлигини, бунда Германия Демократик Республикаси меҳнаткашларининг ғалабалари та'минланиши лозимлигини кўрсатиб ўтди.

В. Ульбрихт Ғарбий Германиядаги империалистик кучларнинг сиёсатига баҳо бериб, шу нарсани та'кидладики, Ғарбий Германияни агрессив НАТО блокига қўшиб олишга олиб келган бундай сиёсат Германияни қайта бирлаштиришга халақит бермоқда. Сўнгра докладчи та'кидлаб айтдики, АҚШ ва Ғарбий Германия ҳукуматининг бутун Германияни НАТОга қўшиб олиш тўғрисидаги таклифлари агрессив Шимолий Атлантик иттифоқининг позицияларини Одерга қадар суриб боришни мақсад қилиб олган агрессив империалистик сиёсатнинг ифодасидирки, бу нарса уруш хавфини кучайтириб юбориш бўлур эди.

Биз Ғарбий Германияда ҳам, — деди В. Ульбрихт, — аҳолининг кўпчилиги тинчликни истаётганлигига шубҳаланмаймиз. Броқ, кўп кишилар тинчликни ёқлаб гапирганларида уруш провокаторларига ёрдам берувчи талабларни қўймоқдалар. Ба'зилар тинчликни ёқлаб гапириш блан бир вақтда Германия Демократик Республикасига қарши кураш олиб бориш ва реваншистлар сиёсатини қўллаб-қувватлаш, я'ни Одер-нейссе бўйлаб ўтган «тинчлик чегарасини» йўқ қилишни талаб этиш мумкин деб ўйлайдилар. Женева кенгаши бундай сиёсат уруш тайёрлаш мақсадларига хизмат қилишини яққол кўрсатди.

«Ба'зи деҳқонлар: тинчлик лагери Ғарбнинг агрессив милитарист кучларини жиловлаб қўйишга қодир бўладими? деб савол бермоқдалар. Мен бунга жавобан аниқ ва равшан қилиб бундай дейишим мумкин: тинчлик лагеридаги давлатлар ҳамда капиталистик мамлакатларда ва мустамлакаларда тинчликни ҳимоя қилиш ҳаракати буни уддалайолади».

В. Ульбрихт ўз докладининг иккинчи қисмида бу йил республика қишлоқ хўжалигининг ривожланишига тўхталиб ўтди. Кооперативларнинг сони кўпайиб, 1954 йил 31 декабрьдаги 5120 ўрнига 1955 йил 15 ноябрьда 6047 тага етди. Кооперативлардаги фойдали ерлар майдони шу давр ичида 931 минг 393 гектардан 1 миллион 279 минг 200 гектарга етди, кооператив а'золарининг сони эса шу давр ичида 158 минг 356 кишидан 195 минг 946 кишига етди.

Якка хўжалик меҳнаткаш деҳқонларнинг кўпчилиги, — деб давом қилди докладчи, — ҳозирги вақтда коллектив меҳнат ва йирик қишлоқ хўжалиги келгусида ғалаба қозонади, деган фикрдадирлар, бунга ҳечқандай шак-шубҳа бўлиши мумкин эмас.

Правардида В. Ульбрихт республикада қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш ишида давлат органларининг ишларини яхшилаш масалаларига тўхталди.

БИЛДИРИШ

Шу йил 15 декабрь кеч соат 7 да Ҳ. Олимжон номидаги адабиётчилар уйида (1 Май кўча 20-нчи уй) ёш ёзувчилар семинарининг навбатдаги машғулоти бўлади. Бунда ёзувчи Раҳмат Файзий «Колхоз темасида ишловчи ёзувчилар Бутуниттифоқ кенгашининг якунлари ва ёш ёзувчиларнинг вазифалари» деган темада суҳбат ўтказади.

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 14/XII да **Чин муҳаббат,** 15/XII да **Қутлуғ қон.**

НАВОИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 14/XII да **Тоҳир ва Зуҳра,** 15/XII да **Етти гўзал.**

МУҚИМИЙ НОМЛИ ТЕАТРДА — 14/XII да **Азиз ва Санам,** 15/XII да **Нурхон.**

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА 14/XII да Ўзбекистон давлат филармонияси **халқ чолғу асбоблари оркестрининг концерти.** Концерт кеч соат 8 да бошланади. Билетлар сотилмоқда.

«РОДИНА» «ИСКРА», «ЎЗБЕКИСТОН», «ЁШ ГВАРДИЯ» кундуз ва кечқурун кинокомедия **Максим Перепелица.**

НАВОИЙ номли — кундуз ва кечқурун **Уникkинчи тун.**

«ИСКРА» — сеанслар олдидан киножурналлар: 1) **Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчевнинг Деҳлига келиши,** 2) **Деҳлида Н. А. Булганин ва Н. С. Хрушчев шарафига митинг.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА
Бугун ва ҳар куни
Хитой циркининг энг кекса устаси
ВАН Ю-ЛИ
раҳбарлигида
Хитой халқ аттракциони
Жаҳон рекордчиси **Григорий Новак гастрольлари.**
Тамоша кеч соат 8 да бошланади. Билетлар эрталаб соат 11 дан сотилади.

Сағбон кўча, Тарих проезд, 71-нчи уйда турувчи **Раҳим Икромовнинг** Сағбон кўча, Тарих проезд, 69-нчи уйда турувчи Зулфия Икромовадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район, 2-нчи участка халқ судида кўрилади.

Кўксув кўча, 29-нчи уйда турувчи **Абдураҳмон Қаюмовнинг** Чиғатой кўча, Карнавал проезд, 8-нчи уйда турувчи Ҳури Содиқовадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Октябрь район, 1-нчи участка халқ судида кўрилади.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЕТ АДРЕСИ. Тошкент. «Правда Востока» кўчаси № 34. РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ: коммутатор — 36334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 136. Пропаганда бўлими — 136. Совет қурилиши бўлими — 132, Маданият бўлими — 132, Адабиёт ва сан'ат бўлими — 39040, Қишлоқ хўжалик бўлими — 135, Саноат ва транспорт бўлими — 132. Секретариат — 34043. Э'лонлар бўлими — 38142.

Р. 68738. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. № А — 1569.